

NÆRINGSLIVSMAGASINET

NR. 04 · 2025 · ÅRGANG 31
LØSSALG: 79 KR

Rosenkilden

Ti om 2035

Vi har spurt ti ledere og eksperter om hvor Stavanger-regionen er på vei og hvilket næringsliv vi vil ha om ti år.

Side 6

MAGASINET ROSENKILDEN

Næringsforeningens magasin Rosenkilden kommer ut seks ganger i året, i et opplag på 14.000. Det distribueres til alle bedrifter og offentlige virksomheter i regionen. Rosenkilden skal være dagsordensettende i regionens viktigste næringspolitiske saker og gjenspeile aktiviteten i medlemsbedriftene. Næringsforeningens nettside: www.naeringsforeningen.no.

KONTAKTPERSONER

TIPS: Egil Hollund, tlf: 992 93 700,
epost: hollund@naeringsforeningen.no
ANNONSER OG MEDLEMSKAP:
Maria Mår Johansen, Tlf: 466 11 643,
Epost: johansen@naeringsforeningen.no
MEDLEMSMØTER:
Inger Tone Ødegård, tlf: 458 54 130
epost: odegard@naeringsforeningen.no

KOMMENDE ARRANGEMENTER

MEDLEMSMØTER*

11.08 Arendalsuka
26.08 Eksportkonferansen 2025
28.08 Valgmøte på Jæren
29.08 Lederskolen
03.09 Sommerfest i Dalane
11.09 H2 Conference 2025
12.09 B2B Nettverksfrokost
16.08 Bygg- og anleggsanalysen 2025
18.09 Pionér 2025
26.08 Lederskolen
02.10 Boligkonferansen 2025

For mer informasjon
og påmelding, gå til
naeringsforeningen.no.

STAVANGER CHAMBER INTERNATIONAL

19.08 Parliamentary elections
24.08 Sunday hike
02.09 Breaking Invisible Barriers
03.09 Area Orientation program
16.09 Job Search and Career
18.09 Speedfriending
23.09 Private economy
01.10 Area Orientation

For sign up,
go to stavangerchamber.com

Rosenkilden følger redaktørplakaten.

Ansvarlig redaktør: Harald Minge
Redaktør: Egil Hollund
I redaksjonen: Arne Birkemo
Utgivelse/produksjon:
Næringsforeningen i Stavanger-regionen
Telefon: 51 51 08 80
Epost: post@naeringsforeningen.no
www.naeringsforeningen.no
Opplag: 14.000
Trykk/layout: Kai Hansen Trykkeri
Fotograf: Markus Johansson
Forsideillustrasjon: Ståle Ådland
Årgang: 29
Redaksjonen avsluttet: 1. august

GA BÅT TIL UKRAINA I
ALL HEMMELIGHET
side 20

PROFIL: ANDREAS
BJELLAND ERIKSEN
side 32

LYDEN AV GOD HMS
side 40

Innhold

Ti om 2035	6
Spaltisten: Toril Nag	18
Ga båt til Ukraina i all hemmelighet	20
Norske myndigheter må kunne stå samlet	24
Spaltisten: Terje Eide	26
Made in Hå	28
Spaltisten: Rune Dahl Fitjar	30
Profilen: Andreas Bjelland Eriksen	32
Bedriften: Bjelland AS	36
Bærekraftsbedriften: Norsk akustikksenter	40
Nye medlemmer siden sist	44
Styrelederen	46
LUNCH	47
Energikommentaren	48
Arbeidsliv	50
Nytt om navn	52

Ber regjeringen fjerne skatten på arbeidende kapital

HARALD MINGE · Adm. dir. i Næringsforeningen

Bedriftene i Stavanger-regionen opplever formueskatten som svært skadelig for norsk eierskap, innovasjon og verdiskaping, samtidig som den fører til høyere utbytter og tapper bedriftene for egenkapital. Dette viser en ny undersøkelse Næringsforeningen i Stavanger-regionen presenterte 30. juli.

Valgkampen er i gang for fullt! Etter en periode med mye oppmerksomhet rundt geopolittikk, krig og tollsatser, og en finansminister og statsminister som sitter på det ovale kontor og ordner opp med den amerikanske presidenten, er det nå viktig at vi får norsk næringspolitikk på agendaen. Vi har bak oss nesten fire år med mye uforutsigbarhet og plutselige innføringer av skatter og avgifter som har fått store konsekvenser for næringslivet.

En av de virkelig viktige sakene for bedriftene er fjerning av skatten på arbeidende kapital. 30. juli overbrakte jeg Næringsforeningens ferske medlemsundersøkelse til finansminister Jens Stoltenberg med disse krystallklare konklusjonene:

- 76,5 prosent mener at formueskatten i stor grad er skadelig for norsk eierskap. Kun 9,1 prosent mener formueskatten ikke er skadelig.
- 75,1 prosent er svært sikre på at formueskatten fører til utflytting fra Norge. Bare 4,6 prosent mener den ikke gjør det.
- Kun 16,4 prosent av bedriftene er i stor grad enige i at Norge har et rettferdig nivå på beskatning av bedrifter.
- Over halvparten, 51,1 prosent, er i stor grad enig i at deres bedrift ville hatt mer innovasjon og verdiskaping uten formueskatt. Kun 11,8 prosent mener det motsatte.
- 41,2 prosent er svært sikre på at deres virksomhet ville ha betalt ut lavere utbytte, om ikke eierne måtte ha betalt formueskatt. 13,8 prosent mener det ikke hadde hatt noe å si.
- Tilsvarende er 76,2 prosent veldig enige i at formueskatten bidrar til tapping av egenkapital. 4,9 prosent er uenige.
- 43,2 prosent av bedriftene mener uforutsigbare rammebetingelser er den største utfordringen for deres bedrift i et femårsperspektiv. Kun rekruttering oppleves som en større utfordring.

Disse tallene er alvorlige, men ikke overraskende. Det samme budskapet får regjeringen fra et unisont næringsliv i hele landet. Selv er jeg styreleder i organisasjonen Næringsforeningene i Norge som

representerer 28.000 bedrifter og 112 næringsforeninger. Sammen med NHO og de andre nasjonale organisasjonene står vi i kampen.

Solide verdier

Møtet med Stoltenberg fant sted hos Laerdal Medical, og Tore Lærdal selv ledet møtet. Bedriften har som mål og redde én million flere liv, hvert år, innen 2030. Dedikert familiebedrift med solide verdier i bunn som nå får nå en dobbel byrde med nye tollsatser fra USA og en formueskatt som i år vil bli på vanvittige 160 millioner kroner. Er det dette som er «milliardærene» som venstresiden må ta?

Rundt bordet satt også flere andre sentrale ledere fra noen av regionens viktigste arbeidsgivere. Så hva svarte finansministeren? Stoltenberg er ingen ideologisk forkjemper for formueskatten. Det er heller ikke Andreas Bjelland Eriksen, som også deltok. De er først og fremst opptatt av de 35 milliardene som skatten gir i inntekt til staten. Selve innretningen formueskatt finner altså bare sterk støtte og entusiasme ytterst på venstresiden. Arbeiderpartiet sier jo at de ønsker å inngå et bredt skatteforlik på stortinget.

Innovasjon og utvikling

Bedriftene i Stavanger-regionen ønsker selvsagt å bidra med skatteinntekter som sikrer norsk velferd. Med et fornuftig og rettferdig skattesystem er bedriftene i stand til å etablere nye arbeidsplasser og det investeres dermed også i nye virksomheter. Nyetablerte selskaper vil, med et fornuftig og rettferdig skattesystem, bidra til innovasjon og utvikling. Norge står nemlig foran store oppgaver når det gjelder å omstille næringslivet.

Men dette skattesystemet har vi imidlertid ikke i dag, og det er dessverre ikke noen sammenheng mellom hvor bra det går for den enkelte bedrift, og hvor mye skatt som må betales. Med dagens høye formuesskatt betales mer skatt, selv om virksomheten går med underskudd. For å betale formueskatt må mange dermed ta ut ekstra utbytte.

Et annet moment er at formueskatten er konkurransevridende. Utenlandske eiere slipper nemlig unna skatten, hvilket kan

bety at to konkurrerende nabobedrifter i Norge, hvor den ene er utenlandsk, har helt forskjellige rammebetingelser. Regjeringen har nemlig gitt den norske bedriften en ekstra ulempe og velger å diskriminere norsk eierskap.

Grunn til bekymring

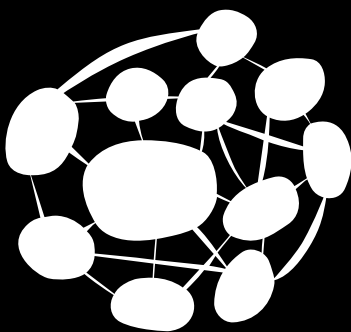
Det er grunn til å bekymre seg for Norge som investeringsland. Vi skal dessuten gjennom betydelige omstillinger innenfor flere sektorer, spesielt i denne regionen. Da må vi heie på eierne og gi dem best mulig rammebetingelser for å lykkes med å skape verdier, etablere hovedkontorer og utvikle ny teknologi – uten å bli straffet.

Mange gir opp, og et rekordhøyt antall bedriftseiere og norske gründere har flyttet ut av landet for å skjerme bedriftene sine fra høye uttak for å betale skatt.

Mange tror at det kun er milliardærene som betaler formueskatt. Det er enten en misforståelse eller bevisst villedning fra politikere med kun en ideologisk tilnærming til skatt. Poenget er at formueskatten rammer alle type norske eiere, små, store, etablerte eller nystartede. For mange er det beinhardt og demotiverende å betale høye skatteutgifter på verdier som allerede er bundet opp i maskiner, bygninger og arbeidsplasser.

Fra å være en skatt som næringslivet har vært imot av prinsipielle grunner, er dette nå blitt en økonomisk belastning. Den personlige eierbeskatningen har på 20 år blitt mer enn 20-doblet. Noe av økningen i utbytteskatten skyldes skattereformen av 2016, hvor selskapsskatten ble redusert mens utbytteskatten for norske skatteyttere ble økt. Sammenlignet med 2021, har den personlige eierbeskatningen økt med om lag 96 prosent. (Kilde: Finansdepartementet/NyAnalyse)

Vi ber regjeringen lytte til næringslivet! Hvorfor beholde en skatteinnretning som nesten ingen har et kjærlighetsforhold til? De 35 milliardene vil kunne kompenseres med økte investeringer i næringslivet, flere arbeidsplasser, hjemflytting av Sveits-flyktninger og kostnadsutt i offentlig sektor. La næringslivet betale skatt etter evne og når resultatene er gode, og ikke når bedriftene går med underskudd.

NÆRINGSFORENINGEN

Gir kraft til vekst

POSTADRESSE
Næringsforeningen i Stavanger-regionen,
Postboks 182, 4001 Stavanger
TELEFON: 51 51 08 80.
E-POST: post@naeringsforeningen.no

NÆRINGSFORENINGEN ER TIL STEDE I HELE STAVANGER-REGIONEN - FRA DALANE I SØR TIL RYFYLKE I NORD

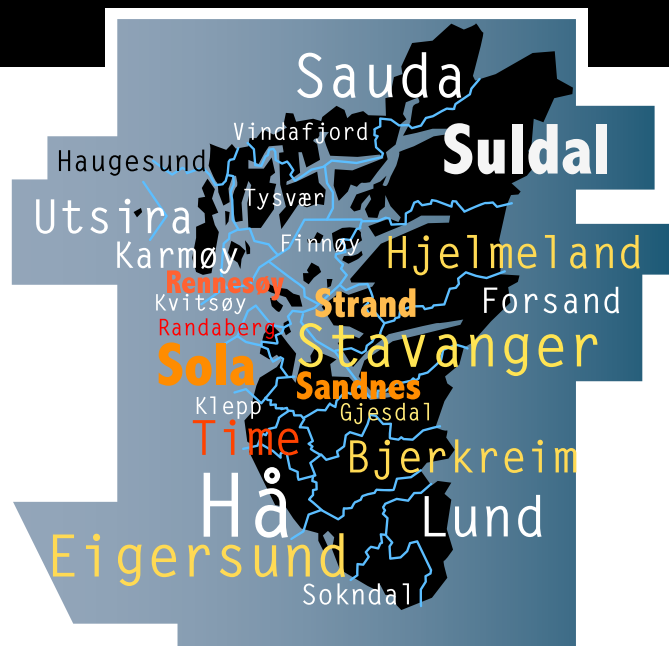
Næringsforeningen har 1.923 medlemsbedrifter, og over hele regionen har vi en lokal tilstedeværelse med egne lokalstyrer. Disse fungerer nærmest som lokalkontor og arbeider med lokale utfordringer, men i et regionalt perspektiv. Et grenseløst næringsliv i en stadig mer grenseløs region. Det arrangeres egne medlemsmøter i Egersund, Bryne, Gjesdal, Sandnes, Sola, Risavika, Randaberg, Rennesøy, i Ryfylke og Stavanger. Vi er på vårt aller beste når vi får til gode samarbeidsprosjekter – ofte sammen med det offentlige.

VISJON OG VERDIER

«Gir kraft til vekst» er Næringsforeningens visjon. Våre tre utvalgte verdier er «modig, dagsordensettende og godt vertskap». Vertskapsrollen er sentral i en nettverksorganisasjon, og foreningen har lange tradisjoner i å ivareta rollen som samfunnsdebattant og pådriver for å ivareta medlemmenes interesser.

STRATEGISKE FOKUSOMRÅDER

Næringsforeningen har valgt ut fem fokusområder som følges spesielt opp i strategiperioden fra 2025 til 2029: Energi, kompetanse, infrastruktur, unge i næringslivet – samt innovasjon og nyskaping. Innenfor hvert strategisk fokusområde jobbes det med en rekke ulike prosjekter. Næringsforeningen legger til grunn FNs bærekraftsmål, både når det gjelder drift av egen organisasjon og i utøvelsen av næringspolitikk og medlemstilbud.

21 FAGRÅD OG LOKALSTYRER

Næringsforeningen har 18 ansatte og rundt 250 medlemmer er organisert i foreningens 21 fagråd og lokalstyrer. Fagrådene jobber med spesifikke fagfelt som bygg og anlegg, energi eller reiseliv, mens lokalstyrene jobber spesielt med sitt geografiske område. Fagrådene og lokalstyrene er viktige temperaturmålere blant medlemsbedriftene, og i egenskap av sin kompetanse og nettverk løfter de fram viktige saker og ulike prosjekter i samarbeid med administrasjonen. Fagrådene og lokalstyrene bidrar også til høringsuttalelser, de deltar i offentlige utvalg og arrangerer medlemsmøter.

FINANS OG KAPITALFORVALTNING

Leder: Petter Fossan. Tlf: 909 21 464
petter.fossan@sr-bank.no

INTERNASJONALE RELASJONER

Leder: Helen T. Christensen. Tlf: 982 06 652
helen.christensen@no.ey.com

LEAN

Leder: Trond Magne Susort. Tlf: 990 37 048
tsusort@deloitte.no

U37

Leder: Feben Tesfai. Tlf: 938 43 695
feben@inventi.no

HÅNDVERKERE

Leder: Jarle Jonassen. Tlf: 478 88 990
jj@opprog.no

REISELIV

Leder: Gjermund Dahl. Tlf: 909 93 848
gjermund.dahl@choice.no

DIGITALISERING

Leder: Vibekke Andersen. Tlf: 915 22 968
vibekke.andersen@bouvett.no

JÆREN

Leder: Kjetil S. Njarheim. Tlf: 916 65 509
kjetil.storhaug.njarheim@aquarobots.no

DALANE

Leder: Geir Henning Risholm. Tlf: 990 92 030
ghrisholm@akvagroup.com

RYFYLKE

Leder: Roald Tvedt. Tlf: 982 06 645
roald.tvedt@ecit.no

GRØNN VEKST

Leder: Ånund Nerheim. Tlf: 934 88 112
anund.nerheim@lyse.no

DE BLÅGRØNNE ØYANE

Leder: Joar Gangenes. Tlf: 916 47 323
joar.gangenes@lyse.net

DEN GRØNNE LANDSBYEN

Leder: Eirik Simonsen. Tlf: 971 91 698
es@rgroup.no

BYGG OG ANLEGG

Leder: Johan Helgø. Tlf: 900 24 577
j.helgo@haver.no

SANDNES

Leder: Sjur Hana. Tlf: 982 60 045
sjur.hana@backe.no

SOLA OG RISAVIKA

Leder: Geir Øvrebø. Tlf: 900 79 096
geir.ovrebo@norseagroup.com

FORUS

Leder: Siri Nybø. Tlf: 909 67 166
siri.nybo@tvedt-eiendom.no

GJESDAL

Leder: Frank Skjæveland. Tlf: 930 05 040
frank@masiv.no

KREATIVE NÆRINGER

Leder: Trond Dagsland. Tlf: 975 36 592
trond@canoe.no

DIVERSITY AND INCLUSION

Leder: Ligia Leombruno Rekkedal.
Tlf: 466 13 242, hlgia@hotmail.com

ENERGIERSTATNING

Leder: Håkon Person. Tlf: 988 95 356
hakp@multiconsult.no

NÆRINGSFORENINGENS STYRE

Borre Lobekk
Leder

Odd Stangeland
Nestleder

Sindre Mariero

Håvard Walde

Cecilie W. Melbye

Maren Lædre
Bjørdal

Merete Vadla
Madland

Anne Siri Hoiland

Bente Elin
Eliassen Lillemo

2500 KVM | 4 ETASJER | 80+ ARBEIDSPLASSE | SJØUTSIKT

LOKALER I 1. ETASJE
– perfekt for synlig
virksomhet!

PREMIUM BELIGGENHET – SJØUTSIKT INKLUDERT

Kun tre minutters gange fra Stavanger sentrum ligger Verksgata 28-32, hvor gamle sjøhus fra 1840-tallet nå gjenoppstår i ny drakt. Med sjel i veggene og moderne fasiliteter får du et arbeidssted du ikke vil hjem fra.

Atrium

Personalrestaurant

Kontorer

INTERESSERT I VERKSGATA?

Ta kontakt med oss i dag:

Thomas Middelthon
Næringsmegler, Realnor
thomas.middelthon@realnor.no
Tlf. 901 34 575

Sjur C. Monsen
Markedsdirektør, Smedvig
scm@smedvig.no
Tlf. 906 25 177

SMEDVIG

Hva slags næringsliv har vi i regionen om ti år?

Hvor er Stavanger-regionen på vei? Hvordan er næringslivet vårt i 2035? Hvilke områder og næringer vil vokse? Vil noen næringer forsvinne? Hvordan rigger vi regionen for framtiden? Vi har spurt ti næringslivstopper om hvor vi er om ti år.

TEKST: ARNE BIRKEMO TEGNING: STÅLE ÅDLAND

Utfordringer og muligheter for

Næringsforeningen har spurt ti personer om hvor de tror Stavanger-regionen er på vei? Noen er optimistiske, andre mer varsomme og kommer med advarsler.

Mer automatisering

Seriegründer Brage Wårheim Johansen, som har jobbet med en rekke oppstartsbedrifter oppsummerer med at det er bedre å jobbe med automatisering enn å bli automatisert.

– De neste ti årene vil bli sterkt preget av automatisering av arbeidslivet, både fabrikkarbeid og kunnskapsarbeid. KI og roboter vil ta over flere arbeidsoppgaver i alle industrier, sier Johansen.

Dette vil føre til reduserte produksjonskostnader, samt gjøre at mye repetitivt og farlig arbeid kan reduseres, mener han.

– Rogaland er i en god posisjon til å jobbe med å automatisere arbeid. Absolutt alle jobber bør ses på med nye øyne, poengterer han.

Johansen mener Rogaland bør styrke kompetansen innen IT, KI, robotikk og teknologifokusert samfunnsfag, sosiologi, økonomi og psykologi når slike store endringer treffer samfunnet.

Flere i skjæringspunktet

Toril Nag, seniorpartner i HitecVision tror

på mindre monokultur og mer mangfold.

– Vi vil fortsatt ha sterke bein innen energi – vår grunnmur – men med større bredde i hvordan vi skaper verdier. Vi vil se flere selskaper i skjæringspunktet mellom fornybar energi, teknologi og data, og flere regionale aktører som tenker internasjonalt fra dag én. Stavanger vil fortsatt være energihovedstaden, men med et videre energibegrep, sier Nag.

Selskapene som klarer å kombinere teknologi og energi på nye måter, er dem som hun tror vil vokse mest i regionen fram mot 2025.

– For eksempel datasentre koblet til lokal kraft, løsninger for fleksibilitet

i kraftsystemet, og selskaper som gjør det mulig å bygge videre på industrien vår – men med lavere utslipp og høyere effektivitet. Vi har sett det selv: Noen av de mest spennende vekstcasene våre nå er digitale, men med dyp forankring i energisystemet, sier Nag.

En faktor som kan avgjøre i både positiv og negativ retning er kraft – i dobbelt forstand, mener hun.

– Evnen vår til å sikre nok fysisk kraft, strøm, vil prege hvilke næringer som faktisk kan vokse her. Så handler det om gjennomføringskraft, at vi tør å satse på nye verdikjeder – og ikke bruker ti år på å få alt perfekt først. Globale trender som KI, energisikkerhet og grønn industrialisering kommer ikke til å vente på oss.

Strøm og systemer

Når det gjelder kompetansebehovet framover, tror Nag regionen trenger folk som skjønner både strøm og systemer.

– Energikompetanse med et digitalt lag. Vi må også tørre å tenke mer tverrfaglig.

– Her har både universitetene og vi i

«Absolutt alle jobber bør ses på med nye øyne».

Brage W. Johansen

Brage W. Johansen, seriegründer.

næringslivet fram mot 2035

næringslivet en jobb å gjøre.

For å få et enda mer innovativt næringsliv, må man gjøre det lettere å bygge nytt, og gjøre det mindre risikabelt å prøve.

– Kapital er det en del av, men viktigere er kompetanse, samarbeid og åpenhet. Noe av det vi har lyktes med er å sette sammen team som kan både teknologi og industri, og jobbe tett med gode partnere – enten det er Lyse, Telenor eller andre. Det er innovasjon i praksis.

Olje og gass kommer fortsatt til å utgjøre en viktig del av næringslivet, mener Nag.

– Men det vil se annerledes ut. Vi kommer fortsatt til å trenge olje og gass en stund, men den må produseres klokere og brukes smartere.

– Må tåle at ikke alt lykkes

Nag ser også barrierer som må brytes ned.

– Tiden det tar. På mye. Det går for sakte å få tilgang til kraft, arealer og tillatelser. Det går fort over til å snakke ned ting før de har fått mulighet til å vokse. Hvis vi virkelig mener alvor med å skape nye næringer, må vi gi dem rom og fart. Og vi må tåle at ikke alt lykkes.

Hennes råd til unge gründere er:

– Ikke vent til alt er perfekt. Bygg det underveis. Og ikke undervurder kraften i å samarbeide med de som kan markedet, teknologien eller reguleringene bedre enn deg selv. Det finnes både kapital og kompetanse her, og kanskje viktigst: En region som heier, avslutter Nag.

Husk vi blir flere eldre

Kyrre Knudsen, sjeføkonom i SpareBank 1 Sør-Norge, viser til bankens konjunkturbarometer. Det har vært bra driv i regionen de siste årene. Veksten i jobber og boligpriser har vært blant de høyeste i Norge, og arbeidsledigheten er i den lave enden.

– Bedriftene planlegger med flere ansatte det kommende året, både i og utenfor energisektoren. Eksempelvis er bygg og anlegg mer positive her enn de fleste andre steder i landet, sier Knudsen.

Å se ti år fram i tid reiser mange spørsmål.

– Det er grunn til å tro at regionen fortsatt vil ha mye aktivitet og mange jobber knyttet til havet, det maritime og energisektoren, og at vi dermed fortsatt vil være en industriregion som skaper og lager mye. Videre håper og tror jeg vi er langt fremme i bruken av KI. I tillegg må vi nok også forberede oss på demografiske endringer. Vi blir flere eldre, understreker Knudsen, som spår at aktivitet knyttet til helse, eldrebølgen og KI vil vokse fram mot 2035.

Opp og ned

Olje og gass vil trolig falle i årene fram mot 2035, mener sjeføkonomen.

– Det blir trolig noen færre jobber, selv om det nok fortsatt vil være mye aktivitet og mange jobber knyttet til havet, det maritime og energisektoren. På en annen side vil trolig økt aktivitet på andre områder, for eksempel internasjonalt og i forsvarssektoren, bidra til å dempe nedgangen som kommer innen olje og gass.

Men på grunn av geopolitisk uro må Europa i større grad klare seg selv, både når det gjelder sikkerhet og energi.

– For Stavanger-regionen, og Norges del, innebærer dette at olje- og gassalderen forlenges for å bidra til at Europa har god og sikker tilgang til energien de trenger. Norge bør ha en enda tydeligere strategi på å forlenge oljealderen og trygge energiforsyningen til Europa. Ellers vil vi nok se mye utvikling innen olje og gass. For

Toril Nag, seniorpartner i HitecVision.

«Vi må gi dem rom og fart, og tåle at ikke alt lykkes.»

Toril Nag

Kyrre Knudsen, sjeføkonom Sparebank 1 Sør-Norge.

å holde kostandene under kontroll, effektiv produksjon, mer bærekraft og mer bruk av teknologi og KI for å få dette til.

Havvind, batteri og lading

Knudsen sier det ser krevende ut for havvind, fordi kostandene har økt mye. Dersom næringen skal vokse, må det betydelig kostnadsreduksjon til. Innen batteriproduksjon dominerer Kina, og kostnadene for norske aktører har økt.

– Vi i Norge må være flinke til å finne konkurransefortrinn og nisjer dersom vi skal ha gode muligheter innen dette området.

Han ser muligheter for ladeteknologi, som regionen allerede er store på med selskaper som Easee, Zaptec og Amina.

– Her kan det være muligheter for en del vekst.

Karbonfangst er et område med stort potensiale, mener Knudsen.

– Også her blir det viktig at kostander og rammevilkår bidrar til god konkurransekraft for norske aktører.

– Enda viktigere for oss

– Generelt må det lønne seg å starte bedrifter, drive og eie lokalt. Ellers er det en fare for at enda flere flytter fra Norge. Stavanger-regionen har hatt stor vekst i private jobber, og vi har betydelig flere ansatte i privat sektor enn i det offentlige. Dette innebærer at næringslivets rammevilkår er enda viktigere for vår

«I tillegg må vi nok også
forberede oss på
demografiske endringer.
Vi blir flere eldre».

Kyrre Knudsen

region enn andre norske regioner, poengterer Knudsen.

Et internasjonalt grønt knutepunkt

Siri Kalvig, administrerende direktør i Nysnø, tror på vekst innenfor fornybar energi, havvind, hydrogen og karbonfangst, samt teknologiselskaper som utvikler løsninger for smart og effektiv energistyring, digitalisering og smart infrastruktur.

– Regionen vil fostre fram nye, store ledende selskaper innen disse sektorene, sier Nysnø-sjefen.

Kalvig spår en gradvis nedskalering av fossilrelatert aktivitet, som ikke får store utslippskutt.

– Ikke fordi kapasiteten forsvinner, men fordi investeringene flytter seg. Selskaper som ikke tilpasser seg det grønne

skiftet, vil trolig få utfordringer med både kapitaltilgang og rekruttering på sikt.

– Stavanger-regionen har mulighet til å ta steget inn i en ny energiæra – med potensiale til å bli et internasjonalt knutepunkt for grønn teknologi og energiløsninger. Vi bygger videre på vår unike energi og ingeniørkompetanse. Om ti år vil vi ha en mye mer diversifisert næringsstruktur hvor fornybar energi, digital teknologi og bærekraftige løsninger dominerer, sier Kalvig.

Europas ladehovedstad

Hun har tro på både havvind, batteri-produksjon, lading og karbonfangst.

– Disse teknologiene vil nok finne et eller flere hjem i vår region. Havvindprosjekter er allerede under utvikling, og jeg håper vi klarer å anvende kompetanse fra offshoresektoren når havvindindustrien bygges. Vi har også flere spennende selskaper innen batteriteknologi og ladeløsninger. Stavanger er blitt Europas energiladehovedstad med å bygge på erfaringer fra olje og gass, som ble til Zaptec, Easee og Amina.

Kalvig tror også karbonfangst er et område vi har sterke forutsetninger for å lykkes.

Regionens evne til å tiltrekke og beholde talent, og investere i innovasjon og teknologi blir avgjørende for om regionen lykkes i framtiden.

Geir Austigard, konsernsjef i Moreld.

«Gründere, sats på noe som gir kroner i kassen innen 12 måneder».

Geir Austigard

Kalvig håper regionen vil tiltrekke og beholde internasjonal kompetanse.

– Slik som vi klarte i oppbyggingen av oljeeventyret.

Privatisering i helse

Geir Austigard, konsernsjef i Moreld, tror omstilling og inkludering er nøkkelen for å lykkes fram mot 2035.

– Ikke nødvendigvis mot nye bransjer, men omstilling mot høyere effektivitet gjennom KI og teknologiutvikling, og høyere grad av deltakelse i arbeidslivet. Jeg tror at vi heldigvis klarer å få halvparten av unge mellom 20 og 30 år, som er uten jobb og ikke under utdanning, inn i arbeidslivet, sier han.

Austigard tror regionen fremdeles er gode på eksport.

– Så tror jeg at vi har måttet privatisere en del av helsevesenet, spesielt eldreomsorg, for å få nok kapasitet. Dette blir et satsingsområde for en del lokale investorer og gründere.

– Motstand mot privatisering og effektivisering er barrierer som må fjernes for at næringslivet i regionen skal utvikle seg best mulig.

Frykter lav oljepris

Austigard mener følgende bransjer vil vokse de neste ti årene:

– Tjenesteyting i det offentlige, dessverre. Og energirelaterte virksomheter og havnæringer.

Bedrifter som ikke klarer å omstille seg mot å bli mer digitale, mer effektive og som bruker mer KI-støttet gjennomføring, vil minke eller forsvinne, tror Austigard.

– Nøkkelfaktorene for å lykkes i de ulike næringene er omstilling, økt effektivitet og bruk av KI.

Den største risikoen for næringslivet i regionen de neste ti årene er lav oljepris.

– Fordi oljerelevante bedrifter er grunnlaget for den videre omstillingen, forklarer Austigard, som også har et klart råd til unge gründere:

– Kjør på, men sats på noe som gir kroner i kassen innen 12 måneder.

- Vi er for komfortable

Seriegründer Jonas Helmikstøl mener regionen er for avhengig av olje og gass.

– Vi trenger flere bein å stå på. Det begynner å haste. Olje og gass har vært kjempebra for regionen, men vi er blitt for komfortable nå. Litt slappe. Vi tror at vi er «best på alt». Det skjer ingenting innenfor komfortsonen. Verden er i endring.

Raskt. Om vi skal være tidlig ute og ta posisjoner, så må vi ta kontrollen selv. I stedet for at vi blir tvunget til det. Det er et

- Klima forsterker konflikter

– Klimateknologi handler ikke bare om klima. Det er også sikkerhetspolitikk. Klimaendringer forsterker konflikter, sier Kalvig.

Den største risikoen for å ikke lykkes er ikke teknologisk eller økonomisk, mener Kalvig.

– Det er frykten for å feile. Vi må ikke vente på å bli omstilt. Vi må omstille oss selv.

Kalvig trekker også fram viktigheten med å styrke samarbeidet mellom næringsliv, akademia og offentlig sektor.

– Vi må fremme en kultur for risikotaking og entreprenørskap. Vi må jobbe videre med å bygge et økosystem som støtter opp under oppstartsbedrifter. Det offentlige bør i større grad benytte sin innkjøpsmakt til å fremme ny teknologi og innovasjon.

«Den største risikoen for utviklingen er frykten for å feile».

Siri kalvig

Siri Kalvig, administrerende direktør i Nysnø.

«Vi tror ofte at ledere i store milliardbedrifter er smartere enn alle andre. Det stemmer ikke».

Jonas Helmikstøl

skyhøyt internasjonalt miljø der ute. Vi må ta kontroll og velge retningen vi ønsker å ta regionen vår. Det er nok kaffedrikking nå. Få bort janteloven og finn den jærsk ånden, sier Helmikstøl.

«Et mekka» for nyetableringer

Helmikstøl drømmer om «Rogaland valley». At regionen skal ha det beste økosystemet for entreprenørskap og nyetableringer.

– Et sted der vi bygger opp ulike lokale teknologiselskaper, hvor gründere kan bli coachet, hvor man har investorer som har bygget industri før, hvor man kan samarbeide og lære av hverandre. En region hvor det er kultur og atmosfære for nyskaping, hvor du blir backet og løftet fram. Hvor det er møteplasser for nyskaping, likesinnede tankesett, kompetanse, kapital og støtteordninger for å lykkes. Å bygge selskaper kan være ensomt. Det er ofte ensomt å være gründer. Det trenger det ikke være i et miljø av folk som vil skape og bygge regionen. Det er så mange bra mennesker og flinke hoder blant oss at dersom vi går sammen og bestemmer oss for noen mål, så kan vi få ufattelig mye gjort på kort tid, sier Helmikstøl.

– Men dette må også få fotfeste politisk. At politikerne bestemmer seg for å bli en slik type region, og legger til rette med de rette rammene.

– Tenk om vi var en region som «toppidrettsutøvere» reiste til. Som tiltrekker seg internasjonale gründere, hvor det er lagt opp til at man skal lykkes best mulig. Vi har stabilitet, en internasjonal by som ikke er for stor, vi har natur, god mat og drikke. Det er et fint sted å bo og leve. Rogaland har alle forutsetninger for å bli regionen i Norge

Jonas Helmikstøl, seriegründer.

som er råest på gründerskap, nyskaping, teknologi, infrastruktur og energi.

Lytt til «gulvet»

Som flere andre har sagt, er den største risikoen frykten for å gjøre feil.

– Det er bedre å bestemme seg. Satse. Og gjøre feil. For å justere litt. Enn å sitte og vente på at noen andre skal gjøre noe.

Helmikstøl mener man må lytte til andre enn bare de som bestemmer.

– Vi tror ofte at ledere i store milliardbedrifter er smartere enn alle andre. Det stemmer ikke. Ofte vet de ikke

mer enn deg. Vi må ikke glemme å lytte til de som jobber på gulvet. De som står i det – de som gjør jobben. Kanskje sitter de med løsningen, oppfordrer gründeren, som selv har jobbet både på gulvet og vært toppsjef.

Utvidet strømmnett gir muligheter

Rosalie Poen, fersk konsernsjef i Lyse, sier selskapet jobber utfra at alt som kan elektrifiseres vil bli elektrifisert, og alt som kan digitaliseres blir digitalisert.

– Det tror vi kommer til å prege de neste ti årene, i tillegg til KI-utviklingen, sier Poen.

Rosalie Poen, konsernsjef i Lyse.

«Myndighetenes krav kommer til å bli tøffere og mer konkrete opp mot og etter 2030».

Rosalie Poen

Hun sier elektrifisering og digitalisering trenger mer fornybar energi.

– Innen 2035 er Lyse og vårt strømmettselskap Lnett blitt ferdige med å oppgradere og utvide strømmettet i regionen. Det muliggjør større satsing på nye industrier og på å avkarbonisere de industriplassene vi har.

– For å utvide strømmettet trenger vi mange energimontører og fagarbeidere. Samarbeid mellom utdanningsinstitusjonene og næringsliv blir viktig. Rogaland er fylket med færrest studieplasser og forskningskroner per innbygger. Det kunne gjerne vært en kampsak for rogalandspolitikere. Fordi dette er en langsiktig utfordring som må løses for å fortsatt være en region med høy verdiskaping i framtiden, sier Poen.

Flere datasentre

Innen ti år tror Lyse-toppsjefen at regionen har flere store datasentre.

– Vi mener Rogaland har et unikt utgangspunkt for etablering av denne nye industrien. Det er her utenlandskablene for både fiber og strøm kommer inn. I tillegg har vi god tilgang på industriarealer, strømmett og fibernett, naturgass, biogass, fjordkjøling og fjernvarme. Det er få steder hvor det kan være større synergier, sier Poen, som mener dette også gir muligheten

til å skape nye næringer og bygge opp leverandørbedrifter rundt disse.

– Lyse skal levere fiber, strøm og kjøling. Alt annet – programvare, drift, sikkerhet, teknisk infrastruktur, bemanning og tjenester må andre stå for.

Tøffere myndigheter

Poen nevner også omstillingsevne som en suksessfaktor.

– Myndighetenes krav kommer til å bli tøffere og mer konkrete opp mot og etter 2030. Selv ser vi at det kan bli forbud mot bruk av naturgass til både industri og oppvarming før 2030. Derfor jobber vi for å omstille oss fra å levere naturgass til å levere biogass, og vi har planer om Norges største biogassfabrikk i Hå.

Ny strategi om kraftimport?

Lyse-toppsjefen ser ikke at det skal bli politisk flertall for å øke subsidienivået til havvind, selv om det kan hende at kostnadsnivået vil gå ned i tråd med teknologiutviklingen. Uansett kommer det til å gå sakte, mener Poen. Hun er også spent på om det blir noen aktører som kommer til å bygge ut flytende havvind.

– Samtidig bygges det betydelige mengder sol- og vindkraft på land i Europa. Norske politikere bør derfor stille seg spørsmålet om en alternativ strategi kan være å i større grad importere

denne rimelige kraften – og heller bruke vannkraftens fleksibilitet og store «hestekrefter» i periodene hvor det ikke blåser.

– Som ti millioner Tesla-batterier

Hva med batteri og lading?

– Vannmagasinene våre er som enorme batterier. Noen av dem tilsvarer like mye som ti millioner Tesla-batterier og kan lagre energi fra et år til et annet, kommenterer Poen.

– Cirka 30 prosent av utslippene i Norge kommer fra transport. Veitrafikk står for om lag halvparten. Mens elbilandelen har gått fra nesten ingenting til 32 prosent i Rogaland på ti til 15 år har det ikke gått like raskt for sjøfarten og tungtransporten. Her ligger det store muligheter for de som skal levere ladeteknologi. Regionen har allerede selskaper som Amina, Zaptec og Easee. Stortinget bestemte nylig å sette et mål om at alle varebiler skal være elektriske. Retningen er tydelig, avslutter Poen.

En mer lukket verden

Rune Dahl Fitjar, professor i innovasjonsstudier, minner om at framtiden fort kan bli usikker. Uforutsatte sjokk kan skje. Det har vi sett de siste årene.

– Den lange utviklingen er at vi lever mer av tjeneste- og kunnskapsbaserte næringer. Og at mye av næringen er basert

SMÅ GREP. BEDRE likviditet

Vi vet at små grep kan gjøre store forskjeller. Også når det gjelder likviditeten til bedriften din.

For oss er tall mer enn et korrekt regnskap.

Tall er resultat av aktiviteter, mennesker, prosesser og ikke minst – tall er muligheter!

Hos oss får du det du forventer av en regnskapsfører. Og mye, mye mer.

BRAINIACS

Regnskap | Rådgiving | Bedriftsutvikling

brainiacs.no

Rune Dahl Fitjar, professor UiS.

«Vi risikerer å havne bakpå den dagen olje ikke er så viktig lenger. Da blir det vanskeligere å opprettholde statusen Stavanger-regionen har i dag».

Rune Dahl Fitjar

på energi. Regionen vil trolig fortsatt være veldig spesialisert, som vi er innen olje og gass. Vi har også et kostnadsnivå som gjør at vi må satse på ting som gir høy verdiskaping.

En global trend som kan få konsekvenser for hvordan regionen produserer og hvordan økonomien blir framover, er den økte spenningen i verden.

– Vi har hatt 30 år med stabile internasjonale relasjoner. Globalisering var noe vi tenkte var en automatisk og evigvarende trend. Billige reiser, internett, frihandel og åpenhet. Dette ble bygget opp i de vestlige landene etter andre verdenskrig, og i hele verden etter den kalde krigen. Slik er det ikke lenger. Vi ser større konflikter, økt uenighet – både internt i ulike land og ikke minst mellom land. Mange forhold er mer anspent, spesielt mellom de store maktene i verden.

Det fører med seg mye usikkerhet.

Dahl Fitjar sier globaliseringen som er bygget opp de siste 30 årene er i ferd med å slå sprekker, og at verden går tilbake til en mer isolasjonistisk situasjon. USA var det landet som bygget opp systemet. Nå går de tilbake. Trenden kan fort by på utfordringer for et lite land som Norge, mener han.

– Jo mer konflikt det er, jo mindre integrerte de ulike markedene er, jo verre er det for små land. Norge kan ikke produsere alt vi trenger, eller bare selge til eget marked. Om verdenshandelen går tråere, eller blir mer blokkbasert, så er det fare på ferde. For vår region er det spesielt hva som skjer med energi.

– Ikke bli for forført

Professoren er klar på at regionen er for avhengig av olje og gass.

– Vi har egentlig ikke fått flere bein å stå på. En kan peke på enkeltløsninger som ikke eksisterte før, men så har det også andre ting som har forsvunnet. Regionen er ekstremt spesialisert. Nye, store næringer er nødvendig. Regionen må satse på naturressursene og kunnskapen vi har.

Dahl Fitjar advarer mot å bli for opphengt i høyteknologiske næringer.

– Dette er jo alle opptatt av. Mange regioner kommer til å ha strategier som handler om å være best på KI. Det er ikke alltid lurt å gå «all in» på det samme. Ikke bli for forført av det nye. Da går alle i samme retning. Finn et område som ingen andre har sett, og kjør på.

Bakpå om oljen forsvinner

– Vi er gode på innovasjon. For all del, det er mye som peker i riktig retning, men vi har et lavere utdanningsnivå og investerer

mindre i forskning i forhold til lønns- og velstandsnivået vårt sammenlignet med andre byer og regioner. Ser man på andre byer, så har de ofte en annen sammensetning av innovasjon, mer forskning og høykompetanse. Stavanger-regionen ligger lavere på utdanningsnivå sammenlignet med Bergen og Trondheim. I de fleste land henger det sammen med konkurranseevne. Vi risikerer å havne bakpå den dagen olje ikke er så viktig lenger. Da blir det vanskeligere å opprettholde statusen Stavanger-regionen har i dag, mener Dahl Fitjar.

Han ønsker et mer optimalisert samarbeid mellom utdanningsinstitusjonene og næringslivet.

– Det finnes gode samarbeid, men det handler mest om prosjekter. Næringslivet har brukt universitetet til å løse problemer her og nå. Å bygge kapasitet for en framtid vi ikke helt kjenner, der har vi litt å gå på.

Han mener det private i større grad må finansiere forskning.

– I Norge er det tradisjon for at det er staten som driver universitetssektoren. Dersom vi skal øke forskningsinnsatsen, må økningen komme fra det private næringslivet, sier Dahl Fitjar.

- Tilpasningsdyktig region

Alfred Ydstebø, konsernsjef i Base, sier KI-løpet som går nå vil skape nye muligheter, men også trusler mot en del bransjer.

– Det eneste som er helt sikkert er at ingen av oss helt vet hva og hvem som blir vinnere i 2035, sier han.

– Vi har en veldig dynamisk og tilpasningsdyktig region med mye industriell og finansiell kompetanse bygget opp siden 1970-tallet. Dette setter oss i stand til å være eldende innen energisektoren, både den tradisjonelle, samt den fornybare sektoren. I tillegg vil det, som vi også har vist gjennom mange tiår, utvikles annen framtidsrettet industri. Alt dette gir oss store positive effekter til hele servicebransjen, sier Ydstebø.

Base-sjefen trekker fram politisk forutsigbarhet og tilgang til riktig arbeidskraft som to nøkkelfaktorer for at regionen skal lykkes de neste ti årene.

– Spesielt viktig er det at utenlandske fagspesialister vil flytte og bosette seg i regionen vår. Da må vi utvikle hele regionen, og spesielt Stavanger som by. Det må være attraktivt å bo her. Vi ser hvor viktig det var at regionen klarte å tiltrekke seg amerikanere og franskmenn på 1970- og 80-tallet – som vi lærte mye av, sier Ydstebø som trekker fram følgende som den største risikoen for regionen:

– At vi ikke følger med i timen teknologisk, samt mangel på kvalifisert arbeidskraft. Jeg tror ikke det skjer, vi er for mye kremmere til å tillate det, sier han.

Optimistisk næringssjef

Anne Woie, næringssjef i Stavanger kommune, viser til at det historisk er stor

Alfred Ydstebø, konsernsjef i Base.

«Den største trusselen mot regionen er at vi ikke følger med i timen teknologisk, samt mangel på kvalifisert arbeidskraft. Jeg tror ikke det skjer, vi er for mye kremmere til å tillate det».

Alfred Ydstebø

omstillingsevne i regionen. Framover tror hun det blir et stort fortrinn.

– I 2035 vil vi fortsatt være sterke på energi, samtidig som jeg tror og håper at vi har en mer mangfoldig næringsstruktur – og dermed flere ben å stå på, sier Woie.

– Verden trenger energi og vi kommer til å nyte godt av dette. Samtidig tror jeg at vi kommer til å bli sterkere på flere teknologisor, som havbruk, helse, elektrifisering, miljøteknologi som for eksempel CCS, fortsetter næringssjefen.

Woie trekker også fram turisme som en voksende bransje.

– Matturismen er bare i startgroppen. Folk vil oppleve byen, naturen og maten vår.

KI blir en joker de neste ti årene, og et marked Woie håper regionen kan posisjonere seg i.

– Dersom man ikke klarer å følge med på digitaliseringen og KI, kommer vi til å se andre gjøre kvantesprang som vi ikke kan forestille oss.

Næringssjefen trekker fram landbruket som en næring som kan få utfordringer det neste tiåret.

– Jeg er redd for at vi får utfordringer knyttet til matproduksjon i en tid hvor vi ser at selvforsyningsgraden vår er for lav. Her tror jeg klima og kompetanse vil spille inn. Samtidig gir dette muligheter for ny teknologi innen landbruk, som vi bare har sett begynnelsen av. Generelt tror jeg bedrifter som ikke klarer eller prioriterer omstillingen til en grønnere forretningsmodell vil ha vanskelige vekstvilkår fram til 2035.

Infrastruktur og elektrifisering

Stavanger-regionen har allerede store markedsandeler på ladeteknologi.

– Her ser vi en veldig interesse fra utlandet, og klarer vi å jobbe sammen kan infrastruktur knyttet til elektrifisering bli veldig spennende. Fornybar energi kommer til å vokse raskt. Europa bygger ut mye. Det må til for å være selvforsynte og uavhengige. Energi er et sikkerhetsspørsmål. Her kan vi være med å ta en posisjon, og mange selskaper har allerede store leveranser til havvindprosjekter. Særlige Nordsjø II og Utsira Nord vil gi verdifull erfaring, sier Woie.

For å nå utslippsmålene må regionen få til industrielle løsninger som CCS, påpeker næringssjefen.

– Vi har aktører og kompetansen til å posisjonere regionen, men vi er avhengig av regulatoriske endringer for å få markedet til å fungere.

«Let's do it»-mentalitet

Bare i Stavanger bor det mennesker fra 190 nasjonaliteter.

– Stavanger er det jeg kaller en «pocketsized metropole». En by med internasjonal «vibe», en utrolig gründermentalitet og mennesker med «let's do it»-innstilling som er

Anne Woie, næringssjef i Stavanger kommune

«Stavanger-regionen har vært en smeltedigel for mange kulturer og nasjonaliteter. Jeg tror dette har vært en stor del av suksessen fram til nå».

Anne Woie

problemløser. Stavanger-regionen har vært en smeltedigel for mange kulturer og nasjonaliteter. Jeg tror dette har vært en stor del av suksessen fram til nå. Videre må vi pleie internasjonale kontakter, bygge broer internasjonalt. Og vi må skape et økosystem som heier, jobber sammen og støtter de som vil prøve og få noe til. Enten det er et nytt firma eller en festival.

– Vi kommer ingen vei uten folk til jobbene. Derfor er det svært viktig å

være attraktiv, og vi vet at en urban by tiltrekker unge. Vi må være en attraktiv studentby. Det er viktigere enn noen gang at utdanningsinstitusjonene og næringslivet er tett på hverandre. Videre må vi ha tilstrekkelig investeringskapital i alle faser, fra start-ups, scale-ups og til en videre industrialisering. Regulatoriske rammevilkår for en ny tid med nye næringer er avgjørende, sier Woie.

THOMMESSEN

Førstevalget når forståelse for din virksomhet er viktig

Stavanger-regionen spiller en nøkkelrolle i energiomstillingen. Behovet for spisset og praktisk juridisk rådgivning i komplekse prosjekter og nye verdikjeder har aldri vært større. De beste løsningene starter med innsikt – derfor stiller vi gode spørsmål og lytter for å forstå dine utfordringer og muligheter.

Fra våre lokaler i K8 bistår vi næringslivet i regionen – tett integrert med Thommessens tverrfaglige miljø med over 400 medarbeidere. Enten du møter oss i Stavanger, Oslo, Bergen eller London får du tilgang til hele bredden av vår ekspertise.

Advokatfirmaet Thommessen AS
Oslo • Bergen • Stavanger • London
www.thommessen.no

SPALTISTEN

Hva stemmer bedriften din i høst?

TORIL NAG • seniorpartner i HitecVision

Hvis du mener politikk er for viktig til å overlates til politikerne alene, har du rett. Hvis du driver bedrift og holder deg unna det politiske ordskiftet, tar du feil. Uten arbeidsplasser dør samfunnet – og uten tydelige stemmer fra næringslivet, dør fornuften i debatten.

Derfor er det mer alvor enn vanlig når vi går mot valg i høst. Det handler ikke bare om partier og maktkamper, men om hvilke rammevilkår som skal gjelde for dem som bygger landet. Her møtes politikk og næringsliv. Ikke i debattene på TV – men i fabrikkhaller, kontorbygg og styrever.

På valgaker pleier jeg selvsagt å følge med på resultatene. Men like mye på reaksjonene rundt bordet: Er det lettelse eller uro hos dem som planlegger neste fabrikk, datasenter eller kapitalutvidelse? For politikken setter rammer. Ikke for neste kvartal, men for hvilke planer som realiseres – og hvilke som skrinlegges.

Ramme for alt annet

Mange i næringslivet forholder seg fortsatt til politikk som noe eksternt. Men beslutninger om skatt, energi, infrastruktur og regulering former hverdagen – og fremtiden. Når vi vurderer nye investeringer, er politikk alltid med i regnestykket. Ikke nødvendigvis eksplisitt, men som ramme for alt annet.

I finans snakker vi om «policy risk» – risikoen for at rammebetingelsene endres. Før var det mest aktuelt i olje og kraft. Nå gjelder det alle. Fra datasentre til reiseliv. Fra AI til skipsfart. Når retningen er uklar, stopper tempoet.

Bedriftsvalgomat

Derfor likte jeg ideen noen lanserte i vår om en bedriftsvalgomat – et politisk kompass for deg som investerer, ansetter og bygger verdier. Ikke for å anbefale et parti, men for å stille spørsmål som sjelden får plass i valgkampen:

Hvilken politikk legger til rette for bærekraftig vekst i din bransje?

Hvordan påvirker skatte- og reguleringsgrep investeringsviljen?

Hvem forstår samspillet mellom marked og samfunn best?

Dette handler ikke om å bli parti-politisk. Det handler om å være samfunns-aktør. Ikke bare som individ med stemmeseddel, men som noen som påvirker gjennom beslutninger, arbeidsplasser og verdiskaping. Det handler om å bidra

med innsikt om hvordan politikk påvirker næringslivet i praksis.

Så hva stemmer egentlig bedriften din i høst?

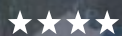
I en tid der teknologien løper foran regelverket, og kunstig intelligens utfordrer alt fra forretningsmodeller til etikk, trengs tydelige næringslivsstemmer mer enn noen gang.

Jo mer komplekst landskapet blir, jo viktigere er det å være med og forme det. Ikke for å rope høyest – men for å bli hørt når det virkelig gjelder.

«Når vi vurderer nye investeringer, er politikk alltid med i regnestykket. Ikke nødvendigvis eksplisitt, men som ramme for alt annet».

Toril Nag

Det nye høyhuset i Stavanger sentrum

Breeam Nor Excellent

Energiklasse A

TINDEN

Ledige lokaler fra 300–2.000 kvm
Perfekt for 10–150 ansatte

Kontakt

Øyvind Mikalsen • 907 55 420 • oyvind@camar.no

Eirik Houge • 477 07 707 • eh@k2-stavanger.no

– Vi tror gode møteplasser på kontoret er avgjørende for å skape et miljø der relasjonsbygging mellom ansatte kan blomstre. Når kollegaer fra ulike avdelinger møtes uformelt, legges grunnlaget for tillit, samarbeid og nye idéer. Dette styrker trivselen og bidrar til et positivt arbeidsmiljø midt i Stavanger sentrum.

tindenstavanger.no

CAMAR Eiendom

K2
Stavanger

Næringslivet jobbet dugnad for å gi båt til Ukraina

I flere år har båten vært stand by-redningsbåt på norsk sokkel. På dugnad fikk næringslivet sendt båten til Ukraina i all hemmelighet. – Vi tar ingen sjanser. Det er seriøse krefter som vil stoppe oss.

TEKST: ARNE BIRKEMO FOTO: ARNE BIRKEMO OG JOHN OLAF NÆSHEIM

Datoen er 8. mai. Dagen Norge markerer Frigjøringsdagen etter andre verdenskrig. Norske flagg vaier i Stavanger sentrum. Solen skinner. Sjøen er rolig. Klokken har passert 08.30. Plutselig kommer det en båt med ukrainsk flagg sigende inn i Vågen.

Flere forbipasserende kikker. Ikke så rart, fordi båten ser ut som en militærbåt. Og den har ukrainsk flagg. Hva gjør den her? Akkurat denne dagen er det strengt hemmelig. Færrest mulig må kjenne til hvor båten skal, samt når og hvordan den transporteres.

– 8. mai, ja. Det er jo en perfekt dag å gjøre dette på. Frigjøringsdagen. Forhåpentligvis kan denne båten bidra til å frigjøre Ukraina, sier John Olaf Næsheim.

Næsheim er en kjent næringslivstopp i regionen. Til vanlig er han forretningsutvikler i NorSea Group.

I tillegg er han svært engasjert i Slava Ukraini, en organisasjon som støtter Ukrainas forsvarskamp. Slava Ukraini samler inn penger og utstyr og sender det til Ukraina.

– Vi har kontakter i Ukraina. De har fortalt at de trenger båter. Da har jeg forsøkt å finne en båt, sier Næsheim.

Skaffe en båt?

Han har et stort nettverk i næringslivet. Etter mange telefoner og litt via, via, fikk han napp. Var han interessert i en Norsafe Munin 1000? Sann båt som til vanlig blir brukt som redningsbåt. Selvsagt var han det.

Fra venstre: John Olaf Næsheim i Slava Ukraini, Thomas A. Vang, konsernsjef i GMC og politiker Dag Mossige, gruppeleder i Stavanger Ap.

På dugnad har næringslivet i regionen donert og klargjort denne Norsafe Munin 1000, som skal delta i forsvarskampen i Ukraina.

«Jeg håper dette kan inspirere andre mennesker og bedrifter til å være med å gi utstyr og materiell til Ukraina».

John Olaf Næshelm

I flere måneder har flere bedrifter jobbet på dugnad for å få båten klar til strid. Noen vil være anonyme, andre synes det er ok å bli nevnt. Oljeselskapet som donerer båten, ønsker å være anonyme.

I flere år har båten ligget i beredskap på et kjent oljefelt på norsk sokkel. En «search and rescue»-båt som ligger ved plattformen i tilfellet noen faller i sjøen. Den vært lite brukt. Lite action, kun den ukentlige testen av at alt utstyr fungerer som det skal. Nå skal båten i krigen. Den skal gis til det ukrainske forsvaret.

– Hva den skal brukes til er opp til ukrainerne. Det er en god båt som kan brukes til flere ting, forteller Næsheim.

Mange på dugnad

Mange bedrifter og mennesker har vært med på dugnaden for å klargjøre båten. GMC har malt og gitt båten en overhaling. Vulkan Maritim har bidratt med førstehjelpsutstyr. Logi Trans ordner transport, Swire Energy, Kyvik Industri-warehuset i Haugesund, NorSea, Hike kommunikasjon, Westport og private og givere har donert midler til transport fra Rogaland til Ukraina. Thomas A. Vang, konsernsjef i GMC er med på båten. Han var ikke vanskelig å be da Næsheim tok kontakt og spurte om de kunne klargjøre den.

– Det er gledelig å bidra til en så viktig sak. Alt arbeidet er gjort på dugnad. Ansatte har brukt egen tid på dette. Det var et unisont «ja» fra alle ansatte da vi spurte om vi skulle være med på dugnaden, sier Vang.

Fremme i Risavika og kaien til Westport. Kaptein Egil Rødenes har gjort sitt. Nå håper han at båten kommer trygt fram til Ukraina og at den blir verdifull for det ukrainske forsvaret.

Må gjemmes før avreise

Denne dagen båten på vei fra Stavanger sentrum til Risavika og Westport. Her skal båten gjemmes til den fraktes med lasteskip til Ukraina. Ferden tar tre-fire uker.

– Det er ikke alle som vil oss vel. Det er folk som ikke liker at vi hjelper Ukraina. Det er seriøse krefter som vil stoppe oss. Vi ønsker ikke å bli et mål for sabotasje. Vi tar ingen sjanser, sier Næsheim.

Han har fraktet bil og båt til Ukraina før, på landeveien. Denne båten er for bred til å transporters på veien.

– Biler som har fraktet utstyr til Ukraina under krigen har opplevd sabotasje. Som for eksempel at noen tapper ut luften fra dekkene, forteller Næsheim.

Det er en flott tur til fra Stavanger sentrum til Risavika. Turen dokumenteres fra luften med dronen til Næsheim.

– Dersom noen spør, sier vi at vi bare er ute og tester båten, sier han lurt.

Dagens kaptein er Egil Røgenes fra GMC. En meget erfaren sjemann.

– Båten er god å kjøre. Jeg håper den kommer godt til nytte i Ukraina. Vi har

Båten heises på land hos Westport i Risavika. Her skal den ligge i skjul fram til den hentes av en ukjent lastebåt som skal frakte båten til Ukraina.

gått gjennom alt, og til og med oversatt ting til ukrainsk, forteller kapteinen.

- Næringslivet har utstyr

Med på båten er også politiker Dag Mossige, gruppeleder for Arbeiderpartiet i Stavanger.

Mossige har lenge engasjert seg for Ukraina. Både i ord og handling. Han har også opplevd krigen på nært hold etter at han var i Kherson i april 2024, sammen med Aftenbladet, ordfører Tormod Wilson Losnedal og varaordfører Henrik Hallelend.

– Det er flott at næringslivet går sammen og får dette til. Tenk at denne båten skal til Ukraina. Det trengs. Vi er nødt til å sende så mye vi kan. Næringslivet er i posisjon til å gi viktig utstyr. Det er så viktig å bidra, sier Mossige.

I desember 2022 gikk Stavanger kommune, Næringsforeningen og det lokale næringslivet sammen og samlet inn strømaggregat, kabler og annet utstyr som ble brukt på sykehus og annen kritisk infrastruktur. Giverviljen blant bedriftene i Stavanger-regionen var stor.

Den er fortsatt stor, forteller Næsheim.

– Det blir gitt en hel del utstyr og andre ting fra næringslivet. Det meste får man aldri høre om. Giverviljen har ikke avtatt. Det er også mange sivile som gir, sier han.

Mossige lyser opp når Nærings-

Det er ikke alle som er positive til Ukraina-hjelpen. Derfor ble artikkelen trykket etter at båten forlot Norge.

foreningen spør hvorfor det er så viktig å bidra.

– Faller Ukraina, så står andre land i fare også – inkludert Norge. Et av våre naboland har gått til angrep på et annet land. Det er kjempealvorlig, for hele Europa. Ved å hjelpe Ukraina, hjelper vi oss selv.

Like ved «danskebåt-kaien» legges det til kai. Båten heises på land for en siste sjekk.

– Jeg håper dette kan inspirere andre mennesker og bedrifter til å være med å gi utstyr og materiell til Ukraina. Særlig biler med firehjulsdrift er etterspurt nå, avslutter Næsheim.

ATTRAKTIVE LOKALER PÅ

OLJEMUSEET

midt i hjertet av Stavanger

YGGDRASIL

Stort luftig lokale med spektakulær utsikt.

90 14 PC Wi-Fi

Kjerringholmen 1, 4006 Stavanger

51 93 93 16

booking@norskoje.museum.no

URD

Perfekt til mindre møter.

14 14 PC Wi-Fi

– Norske myndigheter må kunne stå samlet

To lukkede fiskeoppdrettsanlegg skal leveres fra Fishglobe til gigantprosjektet Neom i Saudi Arabia i høst. Foto: Fishglobe Technologies

Fishglobe får blandede signaler fra norske myndigheter om Neom-prosjektet i Saudi Arabia. – Man må kunne stole på informasjonen man får. Dette gjelder alle nye selskaper som vil ut i verden og som skal forholde seg til det norske virkemiddelapparatet, sier Harald Minge i Næringsforeningen.

TEKST: ARNE BIRKEMO

Sandnes-selskapet Fishglobe Technologies, som utvikler flytende og helt lukkede fiskeoppdrettsanlegg, har sikret seg en kontrakt i Saudi Arabia på cirka 300 millioner kroner. Fishglobe skal levere to lukkede oppdrettsanlegg til framtidsbyen Neom i Rødehavet. Leveringen skjer i høst. Tidligere har norske myndigheter, Innovasjon Norge og Næringsdepartementet oppfordret til mer handel og eksport til Saudi Arabia, forteller

Fishglobe. Nå har dette snudd. Eksfin og selskapets bank er negative til lån og statlige garantier. Dette kom etter at Fishglobe inngikk kontrakter i Neom-prosjektet.

– Heldigvis fikk vi reforhandlet kontrakten som gjorde at vi fikk balansert leveringsbetingelsene, sier Tor Magne Madsen, daglig leder i Fishglobe.

De to oppdrettsanleggene blir levert i høst uansett, forsikrer Madsen. Fishglobe-sjefen sier det er vanskelig å forholde seg til

norske myndighetsorgan som er splittet.

– I denne vinglingen fra norske myndigheter er det frustrasjonen vår ligger. Fishglobe var deltaker på et eksportprogram innen havbruk som Innovasjon Norge arrangerte i 2023. Eksportprogrammet handlet om mulighetene i regionen og Neom-prosjektet, og behovet for havbruksteknologi. Det var også et markedsbesøk hvor Neom var en av kundene på programmet. Innovasjon

Harald Minge, administrerende direktør i Næringsforeningen i Stavanger-regionen.
Foto: Arne Birkemo

Tor Magne Madsen, daglig leder i Sandnes-selskapet Fishglobe. Foto: Fishglobe Technologies

Norge hadde også egen workshop i 2023 hvor Neom var medarrangør. Her var både den norske ambassaden og Innovasjon Norge involvert. Informasjonen vi fikk fra Innovasjon Norge var også en stor del av grunnen til at vi valgte å sende tilbud på prosjektet, sier Madsen.

Næringsforeningen reagerer

Harald Minge, administrerende direktør i Næringsforeningen i Stavanger-regionen, sier Fishglobe er et imponerende teknologiselskap som for alvor står på trappene til internasjonal eksponering.

– Fishglobe er i en svært viktig fase. Forutsigbarhet er avgjørende for bedrifter. Det er dyrt å bruke masse ressurser, og så har man fått feil informasjon. Det er derfor vi har Innovasjon Norge og det offentlige virkemiddelapparatet. Man må kunne stole på den kompetansen og informasjonen man får. Dette er ikke bare viktig for Fishglobe

– det gjelder alle nye selskaper som vil ut i verden og som skal forholde seg til det norske virkemiddelapparatet. Eksempler som dette fremmer ikke lyst og motivasjon ti å satse. Her må norske myndigheter skjerpe seg, og kunne stå samlet og være forutsigbare, sier Minge.

Stim: – Må være lik praksis

Minge får støtte fra Eivind Helland i Stim Aqua Cluster. Han uttaler seg på generelt grunnlag. Helland påpeker at Norge har en utstrakt strategi om å eksportere mer, og er det noe Norge virkelig er gode på er det akvakultur og matproduksjon.

– Matbehovet er stort i verden. Norske bedrifter kan veldig gjerne hjelpe nasjoner med å produsere mer mat. Det er også viktig at norske myndigheter og myndighetsorgan støtter opp om bedrifter som vil eksportere og ut i verden. Norge er avhengig av global handel for alle bransjer og historisk har vi håndtert dette godt. Et minstekrav til norske myndigheter er at de er samkjørte og behandler bransjer og næringer likt. Noe annet vil være veldig uheldig, sier Helland til Næringsforeningen.

UD løfter fram fisk og sjømat

På Utenriksdepartementets nettside kan man lese om muligheter for norsk næringsliv i Saudi Arabia. Neom-prosjektet er nevnt som et stort prestisjeprosjekt i landet. Fisk og sjømat løftes også fram som et voksende marked. Norsk sjømateksport til Saudi Arabia økte fra 3617 tonn i 2017 til 8342 tonn i 2022. «Det er gode muligheter for ytterligere økning i sjømateksporten», skriver UD. «Saudi-Arabia satser samtidig på selv å investere i fiskeoppdrettsanlegg for å dekke noe mer av etterspørselen og nå målene i Visjon 2030 om økt selvforsyning

av mat. Landet har lange kystlinjer i både øst og vest, og spesielt Rødehavet er godt egnet for utvikling av akvakultur. Målet er å øke produksjonen av fisk, som lå på rundt 55.000 tonn i 2017, til 600.000 tonn innen 2030. Dette innebærer store muligheter for norsk fiskeoppdrettsteknologi i landet», skriver UD.

Dette svarer Eksfin og Innovasjon Norge

DN omtalte denne saken først.

Avdelingsdirektør Olav Einar Rygg sier følgende til avisen:

– I prosessen for å vurdere garantier for leveranser knyttet til Neom-prosjektet, har vi inntatt en negativ holdning basert på bekymringer knyttet til brudd på menneskerettigheter.

Ifølge DN har bekymringene rundt Neom vært kjent lenge. I 2023 advarte FN om at tre personer var dømt til døden etter protester. Tre andre hadde fått lange fengselsstraffer.

Eksportdirektør Eva Camerer i Innovasjon Norge bekrefter til DN at Innovasjon Norge videreformidlet kontakt til Neom-prosjektet, og satte opp møter med norske bedrifter. Dette skjedde i 2023 og 2024 – altså etter at FN kom med sin offentlige kritikk. Til avisen sier hun at Innovasjon Norge inntok rollen som døråpner for Fishglobe uten å undersøke prosjektet tilstrekkelig. Det var først i april 2025 at Innovasjon Norge gjorde en aktsomhetsvurdering av Neom. Konklusjonen var da at det er grunnlag for bekymring for korrupsjonsrisiko og risiko knyttet til brudd på menneskerettigheter i forbindelse med Neom-prosjektet. Innovasjon Norge skulle gjort vurderingen mye tidligere, erkjenner Camerer overfor DN.

Hvis ikke nå, når da?

TERJE EIDE • daglig leder i Nordic Edge

Når denne kronikken leses, har «halve Norge» pakket sekken til Arendalsuka. Der samles alle gode formål og lidelser, og alle ber om det samme; mer penger til meg og mitt. Men finnes disse pengene?

Skatteinntektene faller og offentlig sektor må slankes. Budsjettenes strammes inn og offentlige tilbud kuttes. Det er helt åpenbart at det ikke er økonomisk bærekraftig å opprettholde det utgiftsnivået vi har i dag. Det trengs innovative løsninger til samtlige sektorer.

Men ironisk nok er det dette som kuttes først, det som kunne gjort oss i bedre stand til å løse utfordringene Kommune-Norge står i.

For det er ikke småtterier vi har foran oss. Vi skal bli klimanøytrale innen 2030. Vi skal håndtere flere eldre fordelt på færre unge. Vi skal endre folks reisevaner. Vi skal bruke mindre strøm. Vi skal bygge bærekraftige arbeidsplasser. Alt dette mens vi gradvis omstiller en hel nasjon bort fra oljeavhengighet.

Svaret? Vi sparer oss til fant.

Å nedprioritere innovasjon når vi trenger det som mest er som å skru av kompasset midt i stormen for å spare strøm.

Når gjennomføringen svikter

Historisk og forskningsmessig vet vi at samfunn ofte svikter i gjennomføringen av innovasjon når presset øker. Begeistringen er stor i starten, men når budsjettene strammes og utfordringene spisser seg til, forsvinner ressursene, forankringen og oppmerksomheten. Derfor kalles implementering ofte «det forsømte medlemmet i innovasjonsfamilien». Vi har ikke råd til å gjenta det mønsteret nå.

Det finnes mange selskaper i denne regionen – blant annet i våre sterke innovasjonsklynger – som sitter på nye løsninger på viktige samfunnsutfordringer. Men vi gjør det vanskelig for oss selv. Når offentlig-privat samarbeid nevnes i strategiplaner, er det ofte som pynt. I praksis er det få verktøy, få incentiver og stor usikkerhet. Terskelen for å samarbeide i praksis er høy. Kommunene har ikke den nødvendige vilje eller kapasitet, og næringslivet opplever tilgang som vanskelig. Innovasjonssamarbeid på tvers av offentlig og privat er krevende

håndarbeid. Her spiller klyngene en avgjørende rolle.

Vi trenger ikke nye ambisjoner. Vi trenger nye måter å faktisk gjøre ting på. Det er ikke farlig. Det er bare nytt. Og veldig, veldig nødvendig.

Peanøtter til ideer – milliarder til asfalt

Et bilde vi ofte møter i Nordic Edge er dette: Vi investerer bare i vår region 40 milliarder i fysisk infrastruktur – dynamitt tunneler og asfalt. Samtidig investeres det peanøtter i å bygge den infrastrukturen ideene våre skal kjøre på. Innovasjonsmotorveien mangler både påkjørings- og akselerasjonsfelt.

«Det holder ikke å
«tenke nytt» – vi må
kunne gjøre nytt».

Terje Eide

Sannheten er at innovasjon ikke trenger å koste mye. Ta eksempelet fra Oslo universitetssykehus: Ved å sette pasienten i sentrum og bruke designdreivet innovasjon, klarte de å redusere ventetiden for brystkreftutredning med 90 prosent! – fra tre måneder til én uke. Ingen investeringer. Bare modig ledelse, smartere samhandling og vilje til å utfordre etablerte rutiner.

Eller se til Finland, som har bestemt at ti prosent av offentlige anskaffelser skal være innovative. Hvis vi i Norge gjorde det samme, ville det frigjøre 50 milliarder kroner til utvikling av nye løsninger. Det ville vært den største innovasjonspakken i moderne tid – uten å bruke én ekstra krone.

Landet som forble rikt

Og mens vi fortsatt har verdens største oljefond, lar vi store muligheter gå fra oss.

Martin Bech Holtes bok «Landet som ble for rikt» peker på hvordan rikdommen har gjort oss makelig anlagt. Offentlig sektor vokser, men produktivitetsveksten flater ut. Vi bruker for lite av ressursene våre på det som skaper fremtidig konkurransekraft.

Vi har blitt rike på olje – og late på innovasjon. Det er på tide å snu det bildet.

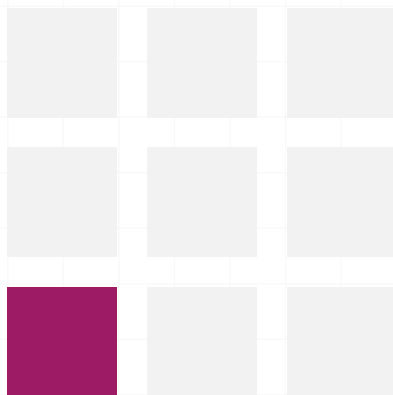
Alle snakker varmt om innovasjon, men altfor få kan faktisk drive det frem i praksis. Skal vi gå fra festtale til feltarbeid, må vi løfte den praktiske kompetansen. Innovasjon krever ikke bare store ord, men ferdigheter i kulturbygging, ledelse under usikkerhet, metodikk og konkrete verktøy. Det holder ikke å «tenke nytt» – vi må kunne gjøre nytt.

Fem grep for bedre innovasjonskraft

Her er fem grep vi som region – og nasjon – kan ta uten å bruke mer penger:

- Innovasjonsledelse med ryggrad: Prioriter det som gir varig verdi. Ikke kutt innovasjon først – kutt det som ikke bringer oss fremover.
- Pilotavtaler med næringslivet: Test. Lær. Gjenta. Skap modeller for samarbeid som faktisk forplikter. Sikt mot internasjonal skalering.
- Innovasjonsinfrastruktur: Bygg sterkere arenaer og systemer for å koble ideer med behov – og gjerne friksjon i prosessene. Bryt siloer.
- Kopier det som virker: Del og tilpass løsninger på tvers av kommuner og sektorer. Ikke alle innovasjoner må fødes lokalt.
- Gjør som Finland: Sett av ti prosent av offentlige anskaffelser til innovative innkjøp. Lag rom for nytenkning. Riktige innkjøp er lik nye arbeidsplasser.

Vi kan ikke bygge tunneler for 40 milliarder og samtidig la innovasjonen stå og vente i veikanten. Hvis ikke vi investerer i endring nå, når skal vi da?

Mer igjen for pengene

Regnskap, rådgivning og bærekraftsrapportering tilpasset din framtid

- ▶ Regnskap tilpasset din virkelighet
- ▶ Skanning og arkivering
- ▶ Betalingstjeneste
- ▶ Inn- og utgående faktura
- ▶ Lønnsutbetaling
- ▶ Årsoppgjør
- ▶ Budsjettering og regnskapsanalyse
- ▶ Etablering av foretak
- ▶ Outsourcing
- ▶ Utenlandsopphold og skatt
- ▶ Enklere egenkapital for AS

accomodo

Kjøkken fra Haugstad Fabrikker

På Vigrestad i Hå kommune produserer Haugstad Fabrikker skreddersydde kjøkkenløsninger. Her kombineres tradisjonelt håndverk med avanserte, datastyrt maskiner for å sikre høy presisjon og effektiv produksjon. Haugstad var tidlig ute med CNC-teknologi (Computer Numerical Control-teknologi) og har i dag en avansert maskinpark, som gjør det mulig å produsere skreddersydde løsninger med kompromissløs kvalitet. Haugstad Fabrikker produserer kjøkken under Vigr og EVI, og har et stort utvalg i finer høytrykkslaminat og melamin. I tillegg til kjøkken – leverer bedriften også innredningsmøbler til skoler, kantiner, helseinstitusjoner, kontorer og møterom.

Nytt forslag fra myndighetene om havbruk til havs

RAGNAR TVETERÅS • professor i industriell økonomi, UiS

Havbruk til havs (HTH) kan i fremtiden bidra til en verdiskaping på flere titalls milliarder, med over titusen arbeidsplasser i verdikjeden. Men før investeringene i offshore havbruk kan begynne må myndighetene etablere et rammeverk som ivaretar hensyn til økonomisk forutsigbarhet, HMS og fiskevelferd. Her bygges sten på sten.

I vinter ble det gjennomført en høringsrunde på regjeringens forslag til regelverk for utforming og utrusting av offshore akvakulturanlegg. Regjeringen la så ut til høring i juni et forslag om endring av laksetildelingsforskriften for tilrettelegging for HTH. Dette er en viktig milepæl.

Forslaget lager rammebetingelser for utbygging og drift av områder for HTH som aktører i petroleumsnæringen vil kjenne seg igjen i. Regjeringen foreslår at områdetilsagn for havbruk til havs skal tildeles gjennom konkurranse, med krav til kompetanse innen blant annet fiskehelse, HMS, havmiljø og prosjektstyring. Områdetilsagnet skal gi rett og plikt til å utarbeide en områdeplan som dekker etablering, drift og avvikling, inkludert konsekvensvurdering og plan for lokaliteter.

Egen forskrift

Det foreslås at tildelingen skjer enten gjennom auksjon eller kvalitativ konkurranse der Fiskeridirektoratet vurderer søknader og rangerer dem før endelig vedtak. Aktivitetsplikt, biosikkerhet, arbeidsmiljø og miljøhensyn skal ivaretas. En egen forskrift regulerer konkurranseregler og eventuell betaling. Forslaget legger til rette for industriell

skala samtidig som intensjonen er at hensyn til helse, miljø, sikkerhet og forvaltning av fellesarealer skal styrkes. Forslaget har høringsfrist 17. september, og det er viktig at regionen bidrar med innspill for å gjøre rammeverket best mulig.

Utenfor stuedøra vår

Det er nemlig muligheter langs hele kysten for mange av våre regionale bedrifter. Rett utenfor stuedøra til Stavanger-regionen ligger Norskerenna sør, som er ett av tre områder staten har pekt ut som kandidater for HTH. Produksjonspotensialet kan være i størrelsesorden 100.000 tonn laks. BluePlanet, UiS og Havforskningsinstituttet har nylig konkludert med at dette området kan gi gunstige forhold for laksen basert på målinger gjennom ett år. Tre målerigger plassert på tvers av Norskerenna sør har målt strøm, temperatur, saltholdighet og oksygen. Dataene gir et solid grunnlag for å analysere sesongvariasjoner i miljøforholdene.

Resultatene viser at forholdene i Norskerenna sør er gunstige for fiskevelferd. Temperaturene på typisk fem til 15 grader er mer stabile enn i tradisjonelt oppdrett nær kysten, og den store vannutskiftningen sikrer gode

oksygenforhold. Strømforholdene er ikke for høye for laksens svømmekapasitet, men det kan forekomme perioder med lav strømhastighet. Derfor har prosjektet også undersøkt hvordan oksygenforholdene påvirkes i merder ved slike forhold. Alle måledataene fra Norskerenna sør er tilgjengelige for nedlasting via nettsiden til Stium Aqua Cluster.

Spennende

Det er ikke bare utenfor vår egen stuedør det er muligheter. Nylig la Oslo Economics ut en rapport som for HTH-området Trænabanken utenfor Nordland estimerer 45 milliarder kroner i investeringer gjennom verdikjeden frem mot 2040, basert på en produksjon av 180.000 tonn laks. For mye av disse investeringene kan Stavanger-regionens leverandørindustri innen offshore, petroleum og akvakultur bidra med leveranser.

Når regjeringen har landet forslaget som nå er ute på høring begynner snøballen å rulle for alvor. Da blir det spennende å se vårt næringsliv posisjonere seg.

«Det er muligheter langs hele kysten for mange av våre regionale bedrifter. Rett utenfor stuedøra til Stavanger-regionen ligger Norskerenna sør, som er ett av tre områder staten har pekt ut som kandidater for HTH».

Ragnar Tveterås

Liten?

Medium?

Stor?

Scan for å lese
messe katalog

Skal du på messe? Spør oss om hjelp!

🏠 kai-hansen.no ✉ post@kai-hansen.no

TRYKK & PRINT • SKILT & DEKOR • PROFILERING & FIRMAGAVER • ALT PÅ ETT STED

Stavanger

Kontorveien 12,
4033 Stavanger
51 90 66 00

Kristiansand

Kristian IVs gate 23,
4612 Kristiansand
38 00 30 50

Haugesund

Longhammarvegen 19,
5536 Haugesund
52 70 33 70

Ølen

Haukelivegen 668,
5582 Ølensvåg
53 76 60 80

Hva ville Jürgen Klopp gjort?

Andreas Bjelland Eriksen (33) om fotball, politikk, førstekandidaturet i Rogaland, hjembyen Stavanger, mobilspillet Civilization – og morens test han måtte bestå for å få lov til å velge Arbeiderpartiet som sitt parti.

TEKST: ARNE BIRKEMO FOTO: MARIA MÅR JOHANSEN

Klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen, elsker å være hjemme i Stavanger og drive valgkamp.

Joda, Jens Stoltenberg og Jonas Gahr Støre er to personer Andreas Bjelland Eriksen får inspirasjon fra. Men han tenker også en del på Jürgen Klopp, den mangeårige fotballtreneren, som i flere år ledet Liverpool – favorittlaget til Bjelland Eriksen.

– Klopp er «my man». Jeg er jo Liverpool-fan, så jeg tenker noen ganger på hvordan Klopp ville gjort ting.

– Det er noe helt spesielt med mennesker som kan komme inn og få alle til å tro på et prosjekt. Selv om den første sesongen med Klopp var dårlig, så trodde du fortsatt på alt han sa. «Vi skal bare ha tid. Vi skal bare lære oss å spille på vår måte». Sånne mennesker finnes det ikke veldig mange av i verden, og de er enormt inspirerende, sier Bjelland Eriksen.

Det er mulig å sammenligne politikk og fotball, mener klima- og miljøministeren.

– Den kraften der, som Klopp hadde, den tror jeg vi trenger mer av i politikken. Den der «ja, vi står overfor mange utfordringer. Mye in verden går i feil retning, men vi må bare holde oppe troen på retningen man har valgt – og at vi skal klare det sammen».

Å bygge et fotballag handler ikke bare om de elleve på banen. Det handler om fansen, støttespillerne og støtteapparatet. Alle må tro på prosjektet og jobbe mot det samme målet.

– Det er veldig inspirerende for meg, forteller Bjelland Eriksen.

Hjemme er Stavanger

Klimaministeren sitter på en benk i kjente omgivelser, skolegården til Kannik skole. Bjelland Eriksen mimrer og smiler når han tenker tilbake på hvordan det var da han selv gikk på skole her.

– Det er jo her i Stavanger jeg føler meg hjemme. Det er i disse gatene som vi nettopp gikk i at jeg vokste opp. Butikken der borte hvor vi snek oss bort fra skolen for å kjøpe boller. Det er her jeg hører til. Viking er laget mitt. Familie og venner er her. Hjemme er der du føler deg hjemme – her! Det er noe ekstra med Stavanger, sier Våland-karen.

Derfor synes han det er ærefullt å være førstekandidaten til Rogaland foran årets stortingsvalg i september.

– Men du var litt nølende til å innta førstesteplassen på Rogaland-listen?

– Ja, det kan du godt si. Jeg var jo ute og avskrev meg selv som kandidat, i hvert fall som førstekandidat fra Rogaland, ganske tidlig i fjor. Bakgrunnen for det var to ting. Den ene var at jeg, som mange andre, tenkte at Kari Nessa Nordtun kom til å stille på stortingslisten. Hun hadde vært et veldig naturlig valg på toppen av stortingslisten vår. Den andre grunnen var at jeg er i en fase i livet hvor det er viktig for meg å følge opp familien. Jeg har to barn i barnehagealder. Jeg trenger å se familien min. Jeg er skrudd sammen slik at det er viktig å være til stede og hjelpe til på hjemmebane – selv om kona utvilsomt

Å besøke sin gamle skole, Kannik skole, vekker gode minner hos Andreas Bjelland Eriksen, som tidlig ble veldig samfunnsengasjert.

tar en stor del av belastningen for å legge til rette for at jeg kan holde på med det jeg holder på med. Når man er førstekandidat, bør man også være fysisk til stede for fylket man skal representere. Som en hovedregel mener jeg at stortingsrepresentanter bør bo i det fylket som de representerer. Rett og slett fordi det er viktig å treffe folk på butikken, være en del av lokalmiljøet som du representerer på Stortinget.

– Så takket Kari nei. Jeg fikk klare oppfordringer om å stille. Til slutt sa jeg ja, men med noen klare forutsetninger. Jeg fikk muligheten til å representere fylket som jeg har hatt mitt politiske liv i og hele min oppvekst. Jeg landet på at dette vil jeg gjøre. Jeg kan ikke tenke meg noe mer meningsfull oppgave, sier Bjelland Eriksen.

Slik startet det

33-åringen var leder for AUF Rogaland fra 2010 til 2012. Han satt på fylkestinget i Rogaland fra 2011 til 2019. Fra 2021 til 2023 var han statssekretær ved Statsministerens kontor og i Olje- og energidepartementet, etter at han kom fra stillingen som politisk rådgiver i Aps stortingsgruppe. I dag er han klima- og miljøminister.

Bjelland Eriksen hadde ikke trodd det skulle «balle på seg så mye». Men det blir noen ganger slik når man er veldig samfunnsengasjert, tror han.

Politikk og samfunn var tidlig på «skjevå» hjemme. Ikke overaskende når du er sønn av Cecilie Bjelland, tidligere Ap-topp, ordfører kandidat i Stavanger, gruppeleder, statssekretær og medlem i Aps sentralstyre.

– Jeg har to veldig samfunnsengasjerte foreldre. I tillegg har jeg hatt veldig samfunnsengasjerte besteforeldre. Politikk er alltid noe vi har diskutert hjemme. Som tolvåring begynte jeg å drikke kaffe. Ikke

fordi jeg likte det, men fordi min bestefar alltid begynte å prate politikk etter at middagen var ferdig. Jeg tvang meg til å like det. Brukte en haug med sukker for å dempe smaken. Skulle du være med i samtalen, måtte det kaffe i koppen, tenkte jeg.

Unge Bjelland Eriksen leste aviser, Aftenbladet og RA. Fulgte med. Prøvde å få et bredt perspektiv på verden.

Testet av mor

Lille Andreas ville melde seg inn i AUF. Først fikk han nei. Han måtte ha tillatelse av foreldrene. Det fikk han ikke automatisk.

– Hun ville ikke ha en sønn som valgte parti bare fordi hun var med i partiet. Mor tvang meg til å lese alle partiprogrammene til alle partier. Når det var gjort, kjørte hun full eksaminering av mine meninger – for å være sikker på at jeg hadde satt meg skikkelig inn i sakene og tenkt godt over valgene. Jeg fikk nei første gang, men andre gang besto jeg den politiske testen. Jeg måtte vise at jeg hadde lest meg skikkelig opp før jeg kunne bestemme meg for et parti, forteller Bjelland Eriksen.

Etterpå rykket han raskt opp på den politiske stigen i partiet.

– Hvilke ambisjoner har du som politiker?

– Den eneste planen min når det kommer til politikk er at jeg ikke skal holde på med politikk for alltid. Utgangspunktet mitt da jeg takket ja til å jobbe som rådgiver for stortingsgruppen for noen år siden var å bli et par år, for å så gå tilbake til noe annet. En vanlig jobb. Jeg har jo alltid tenkt å jobbe i næringslivet. Egentlig er det enormt mange ting jeg har lyst til å gjøre. Hva jeg gjør om ti år, aner jeg ikke. Jeg forholder meg til her og nå, og akkurat nå er det å være klimaminister. Sørge for at vi klarer å kutte utslipp, skape arbeidsplasser og

verdier. Deretter å være stortingskandidat for Rogaland, og ivareta Rogalands interesser inn i nasjonal politikk.

– Valgkampen er veldig spennende. For noen måneder siden så det vanskeligere ut. Nå er det helt jevnt. Det trigger meg. Ap har alle muligheter til å vinne valget.

Frisoner: Løpeturer og mobilspill

Bjelland Eriksen føles å være i ekstra godt humør denne dagen – selv om det er «jysla» travelt å være statsråd. Denne dagen startet med et besøk av den brasilianske klimaministeren i Oslo. Deretter fly til Stavanger, besøk hos Utdanningsforbundet, intervju med Næringsforeningen, bedriftsbesøk hos Kverneland Group og valg-kickoff med Sandnes Ap på kvelden.

– En vanlig dag er veldig variert. Heldigvis har jeg mange gode folk rundt meg som hjelper med å huske og holde styr på alt. Å være statsråd innebærer å være forberedt og huske mye. Her har jeg en fordel. Min fiolinlærerinne Kjersti, en fantastisk flott dame – men litt streng, fikk meg til å lære sangene utenat. Det holdt ikke å kunne spille etter noter, jeg måtte kunne sangen i hodet før jeg fikk gå videre. Det lærte meg noen husketeknikker.

– Hvordan slapper du av, kobler fra og bare er Andreas?

«Det er noe helt spesielt med mennesker som kan komme inn og få alle til å tro på et prosjekt».

Andreas Bjelland Eriksen

– Alle trenger jo frisoner. Jeg har to. Det ene er å ta seg en løpetur. Da er jeg alene i mine tanker. Av og til føles hodet fullt av bokser, masse greier, ting du ikke har kontroll på. Tar jeg meg en løpetur, er det som å «rydde i arkivet».

– Den andre måten er når jeg er på vei hjem. Enten det er fly, buss, tog eller bil. Da er det inne med øreproppene. Høre på musikk, en god podkast eller spille et spill på mobilen. Favoritten er strategispill. Gjerne «Civilization», hvor man må tenke hundre skritt fram i tid. Sånt sett føler jeg jo også at det er litt nyttig, sier Bjelland og ler.

ANDREAS BJELLAND ERIKSEN

- » Alder: 33 år
- » Bosted: Oslo, og litt Stavanger
- » Sivil status: Gift, har to barn.
- » Aktuell: Er Arbeiderpartiets førstekandidat i Rogaland.

EN GOD REGNSKAPSFØRER ER TILGJENGELIG OG LETT Å FÅ TAK I

I Kallesten sikrer vi deg og din bedrift relevant og riktig regnskapsrapportering og en effektiv, oversiktlig hverdag. Vårt team av tverrfaglige, erfarne og hyggelige folk hjelper deg med regnskapet fra a-å, ansvarlig økonomisk rådgiving og uavhengig revisjon slik at du kan ta gjennomtenkte og lønnsomme beslutninger basert på god innsikt, riktige og forståelige tall.

Ta kontakt med oss
på telefon 51 71 90 00
eller se [kallesten.no](https://www.kallesten.no)

**Trygg
økonomistyring
siden 1983**

KALLESTEN
Revisjon og Regnskap AS

Utvikler Bjelland for framtiden:
Daglig leder, Joakim Hetland,
økonomileder, Camilla Bjelland og
lærningekoordinator Linda Lea.

Mye handler om å finne de rette folkene

Den første lærlingekontrakten ble inngått i 2004, to år etter oppstart. Av dagens 165 ansatte er 35 lærlinger. Entreprenør Bjelland er opptatt av å få inn folk tidlig, noe som er krevende, men som gir desto mer.

TEKST: BETHI DIRDAL JÅTUN FOTO: MARKUS JOHANSSON/BITMAP

Siden starten i 2002 har Bjelland utviklet seg til å bli en av de ledende entreprenørene i regionen. Gründer Ole Bjelland startet med tre maskiner og seks mann. Fire år etter, da dagens leder, Joakim Hetland kom inn i bedriften, hadde han tjue mann i arbeid. Datteren Camilla, som er gift med Joakim, kom inn året før ektefellen. I dag er Ole blitt «sjuende far i huset» – Hetland overtok som daglig leder i 2022 og sammen med Camilla, som er økonomileder, pluss et knippe andre gode folk som i likhet med dem selv har hatt flere roller i bedriften oppigjennom, utvikler de en bedrift for framtiden.

Store forandringer

– Det kommer til å skje mer i denne bransjen de neste fem årene enn det som har skjedd i løpet av de siste tretti, fastslår Hetland, som Rosenkilden møter sammen med Camilla Bjelland og lærlingkoordinator Linda Lea i fjerde etasje i kontorbygget på Orstad i Klepp.

Som en av de første i regionen gikk Bjelland til innkjøp av helelektriske gravemaskiner, vel vitende om at kapasiteten ikke er den samme og prisen en god del høyere enn de konvensjonelle gravemaskinene. Så hvorfor?

– Markedets krav. Skal anbudene

våre bli vurdert, må vi kunne vise til en maskinpark som har tatt opp i seg det grønne skiftet. Han sier det lett hoderystende. For i likhet med resten av bransjen opplever Joakim Hetland at kravene som stilles til entreprenørene er vel premature.

– Vi skal selvsagt være med på det grønne skiftet og ta vår bit. Men det er umulig å bytte ut en stor maskinpark «over natten», forteller han.

Hetland etterlyser mer realisme i kravene til grønn utvikling og ikke minst en mer konstruktiv dialog.

– Slik det er nå, kjører begge sider monolog. Det nytter lite.

Det hører med til historien at el-gravemaskinene ble kjøpt med Enova-støtte.

Å finne de rette

De tre lederne i Bjelland er spent på den videre utviklingen i bransjen, men også på rekrutteringen av folk framover. Å finne de rette folkene, har vært et mål for Bjelland AS helt siden starten. Allerede etter to år tok Ole Bjelland inn den første lærlingen – vedkommende jobber fortsatt i bedriften. Og akkurat slik ønsker Joakim Hetland at det fortsatt skal være. Langt på vei har de også lyktes med det, selv om dagens ungdomskultur med sosiale medier som en

vesentlig del, byr på større utfordringer i rekrutteringsarbeidet:

– Dagens unge er ikke så opptatt av å bli den beste i sitt fag. For dem er det viktigere å prøve seg frem, teste ut nye ting og se det an, beskriver han.

Til tross for dette har Bjelland bygd opp en solid stamme av folk som forblir i selskapet. De fleste lederstillingene i bedriften bekles i dag av folk som har gått hele veien fra grøfta og oppover. Noe som også er en bevisst strategi.

– De har kjent på alt og kjenner til det meste, noe som gjør at de ikke setter seg over andre, sier Hetland.

Egen lærlingekoordinator

I 2020 ble Bjelland selvstendig opplæringsbedrift. Lærlingekoordinator, Linda Lea, med bakgrunn fra helse og omsorg, er en nøkkelperson i rekrutteringsarbeidet og i oppfølgingen av lærlingene, som i dag teller 35.

– Linda har et vesen som treffer ungdommen. Hun engasjerer og har også den omsorgen som trengs for å bygge et forhold til lærlingene, noe som er viktig. Mange er jo veldig unge, helt ned i 16-årsalderen, sier Hetland.

Bjelland tar inn lærlinger i følgende fag: Anleggsgartner, anleggsmaskinfører,

En av de 35 lærlingene i bedriften – på jobb i gravemaskinen.

anleggsmaskinmekaniker, anleggsrørlegger, fjell- og bergverk, sveisefaget, vei og anlegg og yrkessjåfør.

– Hvordan kommer dere i kontakt med kandidatene?

– Noen tar kontakt selv, noen ringer foreldrene for – og får da beskjed om at ungdommen må ta kontakt selv. Flere når oss på telefon eller e-post – og så kommer de innom for en «drøs». Som regel får de prøve seg i arbeid et par uker i første omgang, noe som er viktig både for oss og dem. De må kjenne at dette kan funke, sier Linda.

– Hos oss står vi på. Om de ikke viser at de vil jobbe, er vi ikke rette plassen for dem, skyter Joakim inn.

Han er oppgitt over skolesystemet som gjør at flere av de som nettopp skulle ha gått på for eksempel maskinfører ikke kommer inn på grunn av for dårlige karakterer fra ungdomsskolen. – Og så er det eneste de vil å jobbe ...

– Vi tar for eksempel også inn ungdommer som ikke har fullført ungdomsskolen og som ikke har karakterer, noe som betyr at de ikke kan ta fagbrev – men de kan få et kompetansebevis – som også er høyt verdsatt, legger Linda til.

Mye Bjelland

– Vi har alltid hatt noen ekstra gode folk som har ytt langt mer enn forventet. Dette har helt klart hatt betydning for utviklingen av bedriften, sier Hetland.

– Dessuten har vi alltid tjent penger og kunnet investere i nye maskiner, følger Camilla Bjelland opp.

– Vi har i dag 165 ansatte, men i realiteten betyr det rundt 400 mennesker ekstra å forholde oss til: Partnere, barn, foreldre. Vi er der, hjelper til når det er nødvendig og gjør det vi kan for å bygge opp en god stamme folk – et lag som blir mer og mer robust, noe jeg tror handler like mye om omsorg som av klare forventninger, sier Joakim, som kan navnet på samtlige ansatte.

– Vi kjenner på en forpliktelse overfor de 165 – at vi til enhver tid skal ha arbeid nok til dem. Det er et kjempestort ansvar. Noen få ganger har vi måttet vurdere permitteringer og oppsigelser, noe som smerter og som vi selvsagt gjør alt vi kan for å unngå, sier Camilla som ikke tror at folk er klar over hvor kapitalkrevende denne bransjen faktisk er.

– Vi har et stort antall lastebiler og gravemaskiner – som skal betales. Det er ekstremt kapitalkrevende, og risikoen er stor. Når jeg begynner å tenke på disse tingene, må jeg minne meg selv om at vi har klart det i over tjue år, smiler hun.

Godt samhold

De beskriver samholdet i bransjen som godt.

En av «voksenlærlingene» (t.h.) har bestått fagprøven. Det feires selvsagt med kake.

Joakim Hetland startet selv «i grøfta» – i dag er han daglig leder i et av regionens største entreprenørselskap.

– Vi kjemper knallhardt på pris, men har et godt samspill. Trenger vi transport for eksempel, er det bare å ringe en bransjekollega. Vi hjelper hverandre!

At det går mye i Bjelland ikke bare på jobb, men også rundt bordet hjemme, svarer de begge kjapt «ja» på. Dette er en livsstil. De har valgt den, funnet en fordeling som funker og trives med Bjelland-livet.

– Å drive dette er et valg vi har tatt, og så lenge oppturene er større enn nedturene, går det godt, konkluderer Joakim.

BJELLAND AS

- » Eiere: Ole, Camilla og Espen Bjelland
- » Antall årsverk: 165
- » Forretningsområde: Anleggs-tjenester, massetransport, fjell-sikring, boring og sprenging, riving og miljøsanering, pukkverk, mekanisk verksted og gartnerarbeid
- » Omsetning 2024: 550 millioner kroner
- » Resultat 2024: 43,4 millioner kroner

Tøyer lydene i rommet

Et sunt inneklima handler ikke utelukkende
om luft. Det handler like mye om lyd.

TEKST: BETHI DIRDAL JÅTUN FOTO: MARKUS JOHANNSSON, BITMAP

Førti prosent av bestillingene kommer gjennom nettbutikken. Målet er å nå femti prosent i løpet av året.

Én million nordmenn er registrert med hørselsproblemer. 32 prosent av de som jobber i norske barnehager utvikler tinnitus og seks prosent av barnehagebarna utvikler øresus.

Det forteller Jens Lindhardsen i Norsk Akustikksenter som har spesialisert seg på produksjon, design og rådgivning av lyddemping – et fagfelt for spesielt interesserte, tenker du kanskje. Men i løpet av de siste fem årene har lyden i rommet fått en langt mer framtrekkende plass ikke bare i utformingen av offentlige bygg, men også i forretningsbygg, idrettshaller, restauranter og private hjem.

Nylig leverte Akustikksenteret alt av himlinger, spilevegger og –tak til Harstad Helsehus – en bygningsmasse på i alt 13.000 kvadratmeter. Bedriften har også levert mye til forretningsbygg, barnehager, skoler og svømme- og idrettshaller. I dag jobber de også aktivt med rådgivning, spesielt overfor kommuner og fylkeskommuner.

Veien til Kina

At privatkundene skulle bli en stor kunde-gruppe for Norsk Akustikksenter, hadde ikke Jens Lindhardsen sett for seg da han for ti år siden inntok det norske markedet med lyddempende produkter. Dansken, som først flyttet til Østlandet og etter hvert kom til Rogaland på et «korttidsopphold» på midten av 90-tallet, valgte sammen med ektefellen, Frøydis, å forbli i Rogaland etter at jobboppholdet i Statoil var over.

Ekteparet Jens og Frøydis Lindhardsen driver Norsk Akustikksenter sammen.

Jens jobbet en tid som markedssjef i Øglænd DBS før han etablerte seg som rådgiver og selvstendig næringsdrivende. Dette ledet ham til Kina på begynnelsen av 2000-tallet. I 2005 etablerte han, sammen med en kinesisk kompanjong, et kontor i Shanghai. Uten dette spør det om Norsk Akustikksenter hadde blitt noe av. Det hele begynte nemlig med spørsmålet fra en

entreprenør, som deltok i en av de mange næringslivsdelegasjonene Lindhardsen hadde med seg til Kina. Entreprenøren lurte på om Lindhardsen kunne skaffe ham systemhimlinger.

Systemhimlinger

– Vi begynte å søke og fant fram til et knippe produsenter som kunne tilby de riktige kvalitetene – brannsikre og med en miljøvennlig produksjon. I starten leverte vi utelukkende systemhimlinger, ikke fest og farger, men enkle og gode himlinger til absorbering av lyd, forteller gründeren som Rosenkilden møter i selskapets nye lokaler på Forus – innredet med egne produkter slik at kundene både skal kunne se og erfare effekten av de lyddempende løsningene.

– Skulle vi lykkes, måtte vi sette kvaliteten i høysetet, fortsetter han.

De valgte å utfordre et fåtall fabrikker om å utvikle produksjonen sin slik at de kunne levere løsninger etter nordiske krav og standarder. Etter et par-tre år satt de igjen med én fabrikk som de siden har samarbeidet med og som i dag er Norsk Akustikksenters partner og produsent i Kina. Arbeidsfordelingen er klar: Norsk Akustikksenter utvikler produktene og eier spesifikasjonene, mens fabrikkene, som ligger et par times kjøring fra Shanghai, produserer. Fabrikkene, som har over 200 ansatte, produserer også for Australia, Canada og flere andre markeder.

Frøydis viser noen av de lyddempende platene som selges både til bedrifter og private.

Det handler om HMS

– Kravene i Byggeteknisk forskrift (TEK) blir stadig tøffere, noe som er veldig bra! For god lyd handler om HMS. Lyddemping er helt avgjørende for å få et sunt og produktivt miljø både hjemme og på arbeidsplassen. Ifølge Arbeidsmiljøloven skal arbeidsplassen tilrettelegges slik at arbeidstakerne ikke utsettes for helsefare som følge av støy, påpeker Jens Lindhardsen.

Lydbalanserte rom gir bedre helse.

– Med god lyddemping hadde ikke over tretti prosent av de som jobber i norske barnehager utviklet tinnitus for eksempel, fastslår han.

Norsk Akustikksenter er miljøsertifisert og opptatt av å utvikle bærekraftige produkter.

– Alle våre produkter produseres på glassull med 60 til 65 prosent resirkulert glass. Bindemidlene er organisk-biologiske, og fabrikken produserer på solenergi – 10.000 kvadratmeter solceller på fabrikketaket dekker 60 til 70 prosent av kraften som kreves, opplyser han.

Mange privatkunder

Privatkundene er blitt langt flere enn antatt og står for rundt 80 prosent av henvendelsene til Norsk Akustikksenter.

– En typisk henvendelse kommer fra en familie som bor i en relativt ny bolig, gjerne i tre etasjer med åpen trapp, kjøkkenløsning

og åpninger under dørene, sier Lindhardsen som mener at de nye boligene er en viktig driver for den økende etterspørselen etter lyddempende løsninger.

– Det virker som om de store byggefirmaene ikke har tanke for akustikk. Følgen er at lydene i boligene ikke blir absorbert. Når de fleste i dag verken utstyrr hjemmet sitt med bokreoler, tepper eller tekstiler, blir forholdene rent lydmessig, nærmest ulevelige, beskriver han.

Etterklangen er det store problemet.

– Folk sier at de har mye støy og måler støykildene. Men det de må finne ut av er bygningskroppens evne til å absorbere lyden, påpeker gründeren og legger til at å bytte ut en skinnsofa med en sofa i ull, hjelper. Det samme gjør det med planter i rommet.

Egen nettbutikk

For å kunne serve privatmarkedet og ta unna for etterspørselen, etablerte Norsk Akustikksenter etter noen år sin egen nettbutikk, som i dag benyttes både av privatpersoner og bedrifter.

– Førti prosent av bestillingene våre kommer gjennom nettbutikken. Målet er å nå femti prosent i løpet av året, sier Jens Lindhardsen, som har hatt med seg ektefellen Frøydis i firmaet siden starten. Etter et par år ble hun partner og gikk fullt inn i bedriften. Eldstesønnen Mads har også

valgt å jobbe i bedriften etter endte studier i Oslo og Kina.

– Hverdagen vår består mye av lydregulering. Nylig regulerte vi restauranten på Oljemuseet og i fjor regulerte vi blant annet Idsøs nye restaurant i Stavanger.

Akustikksenteret har også flere faste, store kunder som Equinor, Atea, Kindly og Intuy – og universitetet med sine forelesningssaler og kontorer, oppsummerer gründeren som kommer med en oppfordring til slutt:

– De store produksjonshallene i Rogaland – her har eierne en jobb å gjøre når det gjelder akustikken.

NORSK AKUSTIKKSENTER

- » Eier: Jens Lindhardsen
- » Etableringsår: 2015
- » Antall årsverk: 7 (4 i Stavanger og 3 i Oslo)
- » Forretningsområde: Produksjon og rådgivning innen lyddempende løsninger til boliger, forretningsbygg og offentlige bygg
- » Omsetning: 20 millioner kroner
- » Resultat: 1,8 millioner kroner

Det begynte med systemhimlinger – i dag leverer de «alt» av tak- og veggplater, bilder, bordskjerming og skillevegger.

NYE MEDLEMMER SIDEN SIST

KLIMAQ AS

Beliggenhet:
Kontaktperson: Thor I. Oaland, 48096394,
thor@klimaq.no
Web: klima.no

KlimaQ er en lokal norsk leverandør av kjølemaskiner og varmepumper. Selskapets agenturer er anerkjente og markedsledende. KlimaQ ble stiftet i 2024 av et dedikert lag med bred kompetanse og lang erfaring for å møte markedet med høy energi og kvalitet i leveransene. Hovedmålet til KlimaQ AS er å levere produkter som passer behovet og sammen med kundene lage de beste anleggene for Norske behov og krav.

TUBUS AS

Beliggenhet: Bryne
Kontaktperson: Anders Urdal,
aurdal@tubus-as.no
Web: tubus-as.no

Tubus er totalleverandør for alle dine OCTG-behov. Selskapet tilbyr et bredt spekter av tjenester og produkter – fra ledningsrør, foringsrør og produksjonsrør til tilbehør og inspeksjonstjenester i toppklasse. Tubus tilbyr hydrocleaning, NORM-kompetanse og løsninger for P&A-gjenbruk av opptrukne rør, og jobber kontinuerlig for å tilby skreddersydde løsninger for alle forespørsler.

Tubus

RASTLØS PRODUKSJON

Beliggenhet: Stavanger
Kontaktperson: Andres Denesh Gerbasi,
andres@rastlos.no
Web: rastlos.no

Har du en idé og er litt rastløs etter å sette den ut i livet? Rastløs Produksjon er et kreativt videoproduksjonsselskap som hjelper bedrifter med å formidle historier, styrke merkevaren og bygge tillit gjennom visuelt innhold. Selskapet lager alt fra reklamefilmer og kampanjevideoer til portrettintervjuer og bedriftsprofiler. Rastløs Produksjon jobber med både små og store aktører – enten det handler om å vise frem et produkt, forklare et samarbeid eller løfte frem menneskene bak en merkevare.

SUPERWOOD AS

Beliggenhet: Nesflaten
Kontaktperson: Tom Christensen, 91338025,
post@superwood.no
Web: superwood.no

Superwood ønsket å skape noe som ikke eksisterte før. En prosess teknologi og et anlegg som kunne gjennomimpregnere gran. Et holdbart og miljøriktig alternativ til tradisjonell vakuum- og trykkimpregnering av tre. Helt uten tungmetaller og minimalt bruk av impregneringsmiddel. Superwood er fortsatt de eneste i verden som mestrer denne teknologien. Verdens beste bord, er både vakkert, holdbart og miljøriktig på alle måter. Bare det beste og mest bærekraftige er godt nok.

START USA

Beliggenhet: Oslo
Kontaktperson: Jan Villard, 90030250,
jan.villard@startusa.no
Web: startusa.no

Start USA bygger bro mellom norsk og amerikansk næringsliv, og kobler selskaper i alle størrelser med strategiske partnere, investorer og vekstmuligheter i begge markeder. Drevet av suksess og verdiskaping for sine oppdragsgivere vil Start USA sikre et fotfeste og fundament i en USA-satsing. Selskapet er operative i riktig tidssone med å forfølge muligheter, bygge nettverk rundt bedriften og gjøre strategiske introduksjoner til næringsliv, investorer og myndigheter.

RAM SVEIS OG BEMANNING AS

Beliggenhet: Søgne
Kontaktperson: Olteanu Radu,
radu.olteanu@rammultiinvest.com
Web: rammultiinvest.com

RAM sveis og bemanning er en sertifisert norsk leverandør av bemanning og tekniske tjenester til offshore, maritim og industriell sektor. Bedriften leverer kvalifisert personell som sveisere, rørleggere, elektrikere og prosjektledere til komplekse oppdrag på verft, produksjonsanlegg og landbaserte prosjekter. I tillegg fungerer selskapet også som distributør av høykvalitets sveiuststyr, verneutstyr og forbruksmateriell til det norske og europeiske markedet.

DITT NETTVERK

Beliggenhet: Sandnes
Kontaktperson: Kjetil Helliesen,
kjetil@h2optimist.no
Web: h2optimist.no

Inspirator Kjetil Helliesen hjelper ledere og bedrifter til å bedre samhandling og kommunikasjon. Med 26 års ledererfaring fra næringslivet og ni års erfaring fra Forsvaret har han tilegnet seg kunnskap og praktisk erfaring i utøvelse av effektivt lederskap. Helliesen brenner for å hjelpe deg som har et sterkt ønske om å oppnå ekstraordinære resultater – resultater du ikke har oppnådd til nå, men som du drømmer om å nå!

ANNONSER OG INNSTIKK

Størrelse angitt med BxH. Prisene er medlemspris.

Helside: 230x310 mm, 194x280 kr. 19.750,-

Halvside: 194x136 mm (liggende) kr. 11.950,-

Kvartside: 194x67,5 mm (liggende) kr. 6.750,-

Innstikk: Pris etter avtale. Fem prosent rabatt for medlemmer.

NYE MEDLEMMER SIDEN SIST

NIBIO SÆRHEIM

Beliggenhet: Klepp Stasjon
Kontaktperson: Ståle Undheim,
stale.undheim@nibio.no
Web: nibio.no

Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) forsker og leverer kunnskap om mat- og planteproduksjon, miljø, kart, arealbruk, genressurser, skog, foretaks-, nærings- og samfunnsøkonomi. Særheim forskningsstasjon bygger på en lang tradisjon når det gjelder landbruksforskning i Rogaland. Her er det gode forhold for engdyrking og produksjon av vinterfôr, studier av klimaeffekter, klimatilpasning og gressfysiologi. NIBIO Særheim har god forankring i regionen og har som mål å være ledende på regional kunnskapsutvikling og formidling innen veksthusgrønnsaker, grovfôr og grøntmiljø.

FJORDEVENTS AS

Beliggenhet: Hundvåg
Kontaktperson: Atle Gundersen,
atle@fjordevents.no
Web: fjordevents.no

FjordEvents har siden oppstarten drevet med fartsfylt naturbasert reiseliv. Bedriften har base i Stavanger, men opererer i hele Ryfylke. FjordEvents spesialitet er RIB-turer til den vakre Lysefjorden med tilhørende høydepunkt som Fantahåla, Preikestolen og Hengjanefosssen. Tilreisende og byens borgere kan enkelt booke plasser på våre daglige avganger, mens grupper og bedrifter kan bestille eget opplegg etter avtale. FjordEvents tilbyr komplette arrangementer med servering og overnatting, eller bare en rask tur på fjorden for å skjerpe sansene.

ECS AUTOMATION AS

Beliggenhet: Bryne
Kontaktperson: Sveinung Aasheim,
sveinung.aasheim@ecs.no
Web: ecs.no

ECS er en internasjonal teknologibedrift som leverer systemintegrasjon og automasjonsløsninger. ECS er et innovativt og fremtidsrettet selskap med kunder primært innen landbasert industri, næringsmiddel, akva og fiskeoppdrett, fornybar ren energi, biogass, vann og avløp. ECS har kjerneaktiviteter inne elektro, automasjon, elkraft og industridata. Styrken til selskapet er å levere integrerte systemløsninger der en optimaliserer prosessene med multidisiplin fagkompetanse.

Moderne og innbydende kontorseksjon til salg/leie - sentralt i Hillevåg!

FINN-kode salg/leie: 412863333/415205264

Kaph Næringsmegling - 95 98 92 31

Er det noen som fortsatt er i tvil?

BØRRE LOBEKK · styreleder i Næringsforeningen

Er det noen som fortsatt er i tvil om energipolitikk også er sikkerhetspolitikk? Hvor lurt er det da av Norge å legge en demper på vår leteaktivitet etter olje og gass?

Etter den kalde krigens slutt ble det umoderne å dra energipolitikk inn i den sikkerhetspolitiske diskusjonen, slik Ronald Reagan gjorde da han satte Troll-feltet på dagsordenen i Det nasjonale sikkerhetsrådet i Washington hele tre ganger. Han ville bruke gassen fra Troll for å redusere inntektsstrømmen til det gamle Sovjetunionen, og dermed redusere Sovjetunionens kapasitet til militær opprustning. Reagan ville også sørge for at Vest-Europa ikke kom i et altfor sterkt avhengighetsforhold til gassforsyninger fra øst.

De av oss som etter år 2000 uttrykte bekymring for at en større og større andel av verdens energiproduksjon kom fra land der ikke demokratiet står spesielt sterkt, ble i det offentlige ordskiftet avfeid som dinosaurer. Ikke minst i Tyskland stolte landets ledere blindt på Russland og russisk gassproduksjon. Dette kulminerte med landets fullskala angrep på Ukraina 24. februar 2022. Allerede hadde Russland brukt sin gass som våpen mot Europa gjennom store deler av 2021. Da invasjonskrigen ble et faktum, var Europa allerede kastet inn i en av de største energikrisene i nyere tid – fordi Russland ville det slik. Den enkle forklaringen; Europa hadde glemt at energipolitikk også er sikkerhetspolitikk. Du kan si mye om Ronald Reagan, men energipolitikk skjønte han.

Utsatte 26. konsesjonsrunde

Etter 2022 har Norge og norske olje- og gassprodusenter gjort sitt beste for å dempe energikrisen i Europa ved å produsere så mye gass som mulig. Status etter 2024 er at vi sørger for 33 prosent av EUs gassbehov – og er med det den største leverandøren. Russland står fortsatt for 18,9 prosent (Kilde: Europakommisjonen).

Samtidig har flertallet på Stortinget latt SV få viljen sin – og utsatt den 26. konsesjonsrunden. Dette har skjedd til tross for at norsk olje- og gassproduksjon

vil falle år for år framover. Allerede i 2034 er det ventet at den vil ligge på 70 prosent av dagens nivå (Kilde: Sokkeldirektoratet). Hvor lurt er det i den sikkerhetspolitiske situasjonen vi befinner oss i?

Vi kan forsyne Europa

EU har, heldigvis, kanskje verdens mest ambisiøse klimapolitikk og utslippsmål. De vil kutte 90 prosent av utslippene innen 2040 og være klimanøytrale i 2050. I dette scenarioet skal de anslagsvis fortsatt benytte rundt 25 prosent av den oljen og gassen de benytter i dag, i 2050. Bør ikke vi, av

«Det vil ikke løse klimakrisen om vi skaper en energikrise – snarere tvert imot».

Børre Lobekk

sikkerhetspolitiske grunner alene, sørge for at størstedelen av dette kommer fra Norge – en av de få stabile og demokratiske land EU kjøper olje og gass fra? Legger du til at vår olje og gass produseres med noe av verdens laveste karbonavtrykk – og at vi leverer nærmere 100 prosent av gassen vår til EU gjennom gassrør – bør det egentlig si seg selv. Jeg minner om at LNG via skip, som står for mye av den resterende gassen som EU benytter, har et karbonavtrykk som er 67 prosent høyere enn vår gass via rør – ifølge International Energy Agency.

Energipolitikk i Arendal

Når du leser dette, er Stavanger-regionen

og Næringsforeningen allerede i Arendal og om bord på Rygerelektra. Noe av det som skal diskuteres er nettopp forsyningssikkerhet, energipolitikk og fortsatt norsk leteaktivitet på sokkelen.

Det er selvsagt en besnærende tanke at vi allerede nå bør snu oss bort fra olje og gass og ta steget inn i fornybaralderen. Klimaendringene er en global trussel som vi må gjøre alt vi kan for å begrense. Det er det ikke noe tvil om.

Men det de siste årene altså har lært oss, er at verden ikke er så enkel at vi kun kan ha klimatanken i hodet. For det første må vi ta hensyn til at mye av det grønne skiftet fortsatt er avhengig av en uforutsigbar teknologisk utvikling. For det andre har vi nå smertelig fått erfare at vi har naboland som rått, kynisk og med store tap av menneskeliv – er villige til å bruke energipolitikk som våpen i en angrepskrig. Sist, men ikke minst, det vil ikke løse klimakrisen om vi skaper en energikrise – snarere tvert imot. Hele vår moderne verden er avhengig av tilgangen på energi. Uten energi vil matproduksjonen stoppe opp, informasjonssamfunnet kollapse og verden som vi kjenner den vil opphøre. Men lenge før vi kommer så langt, vil vi skape et politisk kaos som legger veien åpen for totalitære krefter og i ytterste konsekvens krig. Og blir det krig – taper alle – også klimaet.

Et tankekors til slutt: Bare i løpet av de to første årene sørget krigshandlingene i Ukraina for utslipp tilsvarende 175 millioner tonn CO₂ – noe som er mer enn fire ganger Norges årlige utslipp og mer enn de årlige utslippene til 175 av verdens land (Kilde: Initiative on Greenhouse Gas Accounting of War).

Enn så lenge, så går det så det suser

HÅKON SKRETTING • seniorrådgiver, Skretting Energy Consult (SEC)

Enn så lenge, så går det så det suser – men under Arendalsuka er det mest oppmerksomhet på alt vi ikke tjener penger på.

Den totale omsetning i norsk leverandørindustri innen energi-området har aldri vært høyere enn i 2024. Vi økte omsetningen både hjemme og ute til rekordhøyt nivå nær 600 milliarder kroner. Verdiskapningen per årsverk i leverandørindustrien ligger på cirka to millioner kroner som er klart høyere enn næringslivet i fastlandsindustrien. Produktivitetsveksten er på cirka 40 prosent i tidsrommet 2018 til 2023. Denne produktivitetsveksten overgår også veksten i fastlandsindustrien.

Høy produktivitet er i tillegg til innovasjon og teknologiutvikling, avgjørende for å være internasjonalt konkurransedyktig. Og norsk leverandørindustri leverer. Ifølge Menon Economics er eksportveksten de første fire månedene av 2025 på hele 19 prosent i forhold til rekordåret 2024. Fjoråret ga en eksport på nær 180 milliarder kroner, så det er all grunn til å tro at sluttresultatet vil bikke 200 milliarder for 2025 når vi kommer så langt. Og det er olje og gass som drar. Så selv om eksport til havvindindustrien prosentvis øker mer, er det fra et langt lavere nivå. Eksporten til internasjonal olje- og gassindustri vokser mer i absolutt verdi, enn til all internasjonal fornybarindustri summert.

Framover

Så hvordan ser det ut framover for norsk leverandørindustri? På grunn av manglende tildeling av nye områder og begrenset leting på norsk sokkel vil aktiviteten på norsk sokkel begynne å avta om et år eller to. Det kan hverken havvind eller utbygging av mindre olje- og gassrelaterte prosjekter hindre. Dagens regjering har bare tildelt det som kalles forhåndsnominerte områder (TFO). Det vil si lisenser i områder hvor det allerede foregår olje- og gassvirksomhet. Ordinære tildelinger av nye områder som normalt har blitt avholdt hvert annet år har det ikke blitt noe av siden 25. konsesjonsrunde i 2021. Tidligere i år fikk likevel Høyre med seg Frp og Sp på et vedtak i Stortinget som tvinger Ap til å utlyse den 26. konsesjonsrunde i 2026. Det vil selvsagt øke leteaktiviteten, men det vil ta flere år før eventuelle funn vil bli bygget ut. Konklusjonen er at vi styrer mot en nedgang for norsk leverandørindustri

i hjemmemarkedet. Derfor må industrien fortsette å fokusere internasjonalt hvor en ikke ser samme nedgang. Markeder i vekst finner vi blant annet i Sør Amerika, Vest Afrika og Midtøsten.

Rystad Energy som er dominerende på markedsinformasjon i Norge, har utsatt «peak oil» med åtte år til 2033. Det er en pen måte å si at de tidligere har tatt feil. Men det er absolutt ikke sikkert at det nye årstallet heller er riktig. Amerikanske U.S. Energy Information Agency (eia.gov) mener tvert imot at vi ikke når toppen av olje og gassetterspørselen før etter 2050. EIA mener at verdens land må investere i all den fornybare energi en kan finne lønnsomt uten at det vil veie opp for økningen i energietterspørselen i verden. Det handler ifølge EIA ikke om «energy transition, men om «energy addition».

Et dilemma

Verden er i et dilemma. Få mennesker er i tvil om den menneskeskapte oppvarmingen vi opplever. Men samtidig trenger verdens befolkning energi til en overkommelig pris. Konsekvensen av økte energipriser har vi sett fører til uro blant folk med det resultat at ytterliggående partier vinner frem med sine enkle løsninger og demokratier svekkes. Verden trenger mer energi på grunn av befolkningsvekst og på grunn av økt levestandard, spesielt i deler av Afrika, Kina og andre deler av Asia. På toppen av det hele ruster vi sammen med NATO opp militært for å møte det økte trusselbildet vi ser fra Russland, Kina og andre. Fra vi brukte mindre enn to prosent av vårt brutto nasjonalbudsjett til at vi skal bruke fem prosent, er det et langt sprang. Når hele NATO skal gjøre det samme er det snakk om formidable investeringer. Da kan det være på sin plass å minne om at et F35 bruker hele 5000 liter drivstoff i gjennomsnitt per time når det er i lufta. Det skal investeres i mange nye kampfly innen NATO i årene som kommer. I tillegg kommer store investeringer i stridsvogner, fregatter og destroyere for å nevne noe. Drivstoff er i all hovedsak fossilt og vil være det i flere tiår fremover. Det er en verden vi må forholde oss til.

Lite olje og gass

Arendalsuka er her når du leser dette. Det

er valgår. Her møtes politikerne som skal kjempe om stemmer, samt bedrifter og organisasjoner som gjerne vil ha noe fra dem. Arendalsuka er enorm med rundt 2000 arrangementer pluss 200 stands. Det lar seg ikke gjøre å komme over alt, ei heller om en velger bort alle arrangementer som ikke setter søkelys på energi. Vi er en energinasjon. Men det slår meg når jeg leser programmet at det er lite som omhandler vår største og mest lønnsomme industri. I den grad olje og gass er på programmet er det mer problematisert enn en diskusjon om hvordan vi kan videreutvikle næringen. Energihovedstaden og Næringsforeningen i Stavanger-regionen har kanskje noen hederlige unntak som for eksempel programmet: «Har vi funnet nok, eller leter vi ikke etter olje og gass? Ellers er titler på arrangementer som «Flatt batteri for norsk batteriindustri?» og «Hva må til for å lykkes med havvind i Norge» mer typisk. Flere organisasjoner har bestilt såkalte uavhengige rapporter som skal underbygge deres budskap.

Mister fokus

Stor debatt ser det ut til å komme rundt Miljødirektoratets særnorske miljøkrav til offshoreflåten. Noen våger seg frem på og kjemper for kjernekraft. Solenergi er også på programmet selv om andre deler av verden er mer egnet for denne type energi enn Norge. Solenergi er likevel den energiform som mange land satser på og som helt sikkert vil spille en stor rolle fremover.

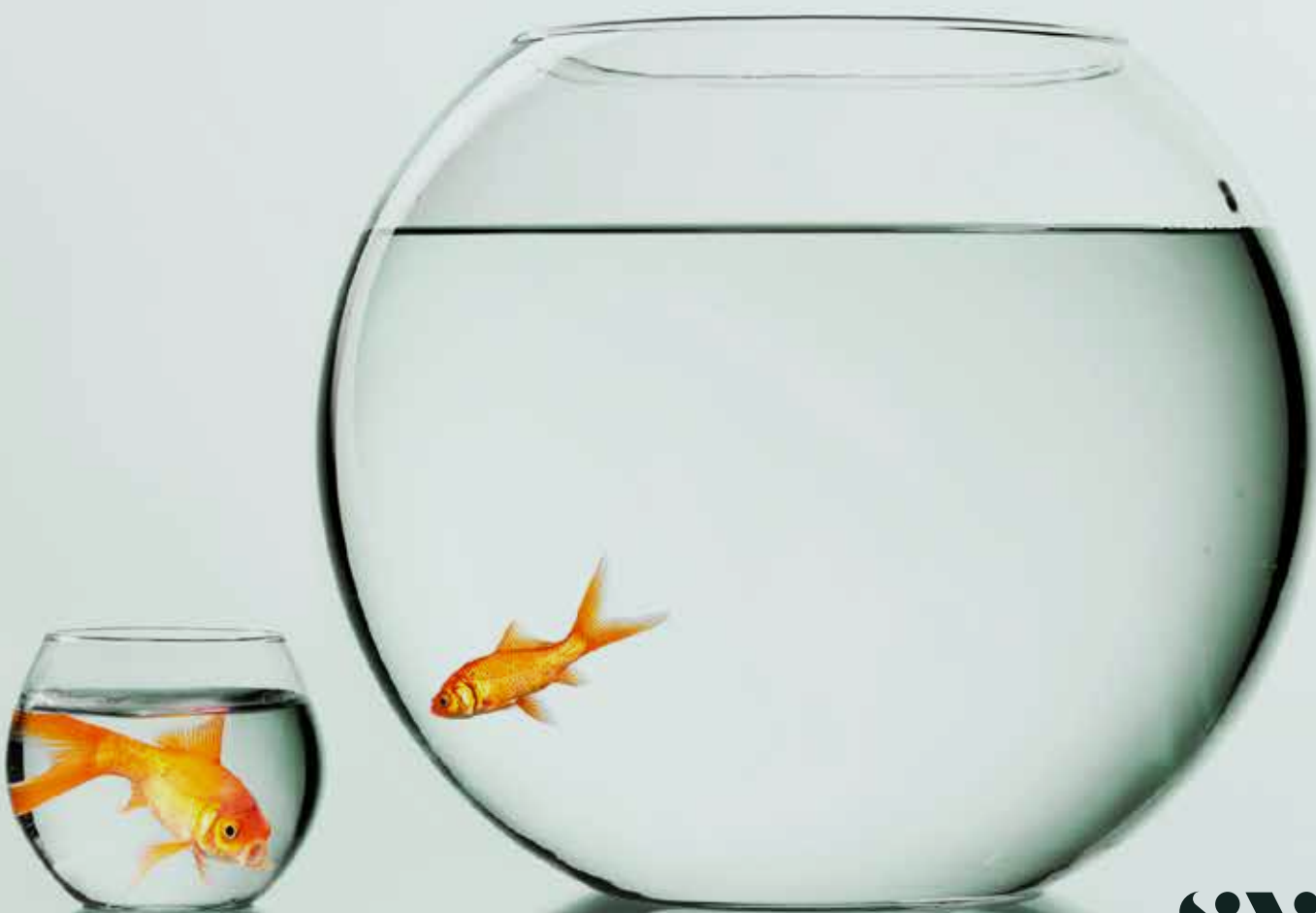
Uten direkte adresse til eksemplene overfor: Når jeg skummer gjennom programmet, slår det meg at kanskje har vi det så godt økonomisk her i dette landet at vi er i ferd med å miste fokus på hva som lønner seg og hva som aldri vil lønne seg. En hel del arrangementer ser ut som et frieri til politikerne. Gi oss penger så skal vi gi dere vår stemme. Men, det er et paradoks: Leverandørbedriftene som står for suksessen jeg innledet med, bedrifter som tjener penger og betaler skatt inn til felleskapet, er i liten grad tilstede på Arendalsuka. Enkelt nok fordi beslutningstakerne hos deres kunder i liten grad finnes der.

Blopp bløp blopp bløp blopp bløp blopp bløp* ?

*Er bedriften i vekst eller har kontorene blitt for små?

I Stavanger sentrum og urbane Hinna Park har SVG Property premium kontoreiendommer og godt med plass.
Scan QR og les mer – svgproperty.no

Vibeke Fjordbakk, hoffsjef (daglig leder) i Kongeparken og leder for storebjørnene (bemanning- og driftsleder) Sofie Gausel sier det er et stort pluss å ha sommerjobb-erfaring. I år har Kongeparken 350 sesongarbeidere.

– Er forskjell på de som har hatt sommerjobb og de som ikke har hatt

Kongeparken har 350 sesongarbeidere hver sommer. Mange av dem har sin første sommerjobb. – Etter 15 år med personalansvar ser jeg stor forskjell på de unge som har hatt sommerjobb og de som ikke har hatt, sier Vibeke Fjordbakk, daglig leder i Kongeparken.

TEKST OG FOTO: ARNE BIRKEMO

Klokken viser 09.00. Unge, smilende personer, som kalles eventyrere, ankommer i en jevn strøm inn «backstage». Det er én time til Kongeparken åpner. Cirka 70 eventyrere gjør seg klar til en ny travel dag i parken. Noen skal stå i kiosken, andre lage mat, mens andre igjen skal forberede ulike showene og styre de mange attraksjonene i fornøylesparken. Kongeparken har også overnatting med 300 sengeplasser fordelt på 17 hytter og 13 glampingtelt som skal forberedes.

Foran hver arbeidsdag samles

«eventyrerne» – altså sesongarbeiderne – i en ring på torget i Borgen, rett innenfor inngangen. Her har de morgenmøte, går igjennom dagen, fordeler oppgaver og ikke minst skal de leke litt. Denne morgenen er det å imitere dyr. Hvorfor? Komme i modus, bli klar for en magisk dag i parken.

Allsidige arbeidsoppgaver

– Å ha sommerjobb i Kongeparken er jo perfekt. Arbeidsoppgavene er allsidige, man treffer mange folk, vi har mange kolleger. Mange av oss har vært her som barn, og det

er kjekt å se hvordan det er «bak kulissene».

Det forteller eventyrerne Iris Aida Iding, Maria Schubert og Ingrid Marie Bjørnsen. Iding har jobbet i Kongeparken i tre sesonger.

– Her har jeg funnet stemmen min. Jeg har lært meg å ta ansvar, være tydelig, sette grenser, være positiv og imøtekommende. Man får kjenne på en egenutvikling som jeg tror er veldig nyttig videre i livet, sier hun.

Bjørnsen har jobbet som sesongarbeider i én måned.

– Jeg er drama-, musikk- og teaterlærer. I Kongeparken får jeg kombinert spenning,

Ingrid Marie Bjørnsen, Maria Schubert og Iris Aida Iding er alle sesongarbeidere denne sommeren.

Eventyrer Ingrid Marie Bjørnsen og hoffsjef Vibeke Fjordbakk slo seg løs da alle skulle imitere en løve.

Like før parken åpner har dagens «eventyrere» morgenbrief, pluss litt leker for å «komme i gang» med dagen.

magi, fortellinger og show – samtidig som man jobber sammen med andre. Hver dag er spennende, sier Bjørnsen.

– Vi er alle forskjellige, men her er det alltid en jobb som passer noen – enten du vil stå på attraksjoner, være med i showene eller lage mat. Man får prøvd mye forskjellig, sier Schubert, som har jobbet stort sett alle sesongene siden 2021.

1100 søkere denne sommeren

Foran denne sommersesongen hadde Kongeparken over 1100 søkere. 350 av dem får jobb. Hver dag er det 70 personer på jobb. Nedre aldersgrense er 15 år. Det er ingen øvre aldersgrense. Kongeparken er helt avhengig av sesongarbeidere, eller «eventyrere», i tillegg til de 35 faste årsverkene i Kongeparken. «Eventyrerne» kommer fra Ålgård, Sandnes, Sola, Tau – men også Bergen og Kristiansand. Dette er ofte unge som har slektninger på Ålgård og som vil ha en sommerjobb utenom det vanlige.

Vibeke Fjordbakk har vært daglig leder – eller hoffsjef – i Kongeparken siden desember. Før dette var hun fem år i Sodexo hvor hun var ansvarlig for offshorcatering i Norge. Før det igjen var hun i hotellbransjen.

– Skape gode opplevelser er det

jeg brenner for. Det er utrolig kjekt å kunne jobbe med og forme framtiden til Kongeparken, sier Fjordbakk.

– Erfaring alltid vært viktig

Gjennom årene som leder har hun lang erfaring med ansettelser.

– Jeg har vært leder med personalansvar i 15 år. Arbeidserfaring har alltid vært kjempeviktig når jeg ansetter. Det er stor forskjell på de som har hatt sommerjobb og de som ikke har hatt sommerjobb, og gjerne kommer rett fra studier. De har ofte urealistiske forventninger og lavere innsatsvilje. Derfor er erfaringen man får i sommerjobb og deltidsjobb som ungdom så viktig, sier Fjordbakk.

– Før var nok både foreldre og ungdommene mer opptatt av å ha sommerjobb. I dag kommer ikke lysten til å tjene penger like naturlig, sier hun.

Å ha «eventyrer» i Kongeparken på CV-en er en stor fordel videre i arbeidslivet, tror Fjordbakk.

– Det viser at man har lært å ha et stort ansvar, enten det dreier seg om sikkerhet på attraksjonene, mat, interaksjoner med mennesker, samarbeid eller annet.

I snitt jobber eventyrerne to til fire dager i uken. De yngste jobber mindre enn de som er over 18 år.

STAVANGER REKRUTTERINGSINDEKS

Juli 2025

3494

utlyste jobber

Aldri tidligere er det registrert så mange utlyste stillinger i juli. Det følger trenden med et svært godt arbeidsmarked. Og det er privat næringsliv som står for mye av veksten, siden flere av de store bransjene som domineres av det offentlige har tilbakegang sammenlignet med i fjor.

	jul.24	jul.25
Ledere	129	85
Ingeniør- og IKT-fag	335	370
Undervisning	119	91
Akademiske yrker	52	48
Helse, pleie og omsorg	808	649
Barne- og ungdomsarbeid	128	185
Meglere og konsulenter	92	69
Kontorarbeid	201	189
Butikk- og salgsarbeid	316	470
Jordbruk, skogbruk og fiske	7	8
Bygg og anlegg	273	496
Industriarbeid	265	272
Reiseliv og transport	217	280
Serviceyrker og annet arbeid	206	281
Uoppgitt	6	1
Totalt	3154	3494

Tallgrunnlaget til rekrutteringsindeksen utarbeides av NAV og presenteres annenhver måned i Rosenkilden. Indeksen viser hvor mange nye stillinger som ble lyst ut i løpet av hele den siste måneden.

NYTT OM NAVN

Tove Kvalvik

Ny Quality Manager i Corporater

Tove Kvalvik er ny i Corporater. Kvalvik har over 20 års erfaring innen kvalitetsledelse, HMS og operasjonell drift fra selskaper som Hunting Energy Services, NOV Completion Tools og Aker Solutions. Hun skal lede arbeidet med kvalitetsstyringssystemer og compliance ved hovedkontoret i Stavanger.

Sneha Mangrulle

Ny konsulent i Corporater

Sneha Mangrulle er ny i Corporater. Hun har solid erfaring innen programvaretesting og kvalitetssikring, og kommer fra en rolle hos Infostretch Corporation hvor hun jobbet med testautomatisering og API-testing. Mangrulle er opprinnelig fra Pune i India, men er allerede godt engasjert i lokalmiljøet i Stavanger.

Asle Undheim

Ny rådgiver i Efab

Asle Undheim har 20 års erfaring innenfor områdene teknologi, digitalisering og ledelse. Nå er han klar for Efab. Gjennom hans tidligere roller og oppdrag har Undheim jobbet med å sikre forståelse og utvikling innenfor teknologi og digitalisering som gjør bedriften bedre rustet for fremtiden. Undheim har også jobbet mye med å finne nye og bedre måter for forretninger å utnytte teknologi på, og han liker å skape gode, effektive og bærekraftige løsninger.

Anne Lise Svandalsflona

Ny rådgiver i Efab

Anne Lise Svandalsflona er en meget erfaren rådgiver med en praktisk tilnærming til å finne enkle og gjennomførbare løsninger på virksomheters problemstillinger. Hun har flere års erfaring som revisor innenfor ulike bedrifter og bransjer, noe som har gitt henne innsikt i forskjellige problemstillinger og løsninger. I tillegg har hun flere år som CFO i en internasjonal virksomhet, noe som har gitt henne både bredde og dybde innenfor både økonomi og IT.

Diana Hammoudeh

Ny Global Support Manager i Corporater

Diana Hammoudeh er ansatt som Global Support Manager ved selskapets hovedkontor i Stavanger. Hun har solid erfaring fra IT-, SaaS- og olje- og gassindustrien, og kommer fra stillingen som Customer Success Manager i Cegal. Hammoudeh har en bachelorgrad i IT-ingeniørfag og en Executive MBA i ledelse og strategi fra Universitetet i Stavanger. Hun behersker norsk, engelsk og arabisk, og vil styrke selskapets oppbygging av den globale supportfunksjonen.

Juljana Mino

Ny ny seniorkonsulent i Corporater

Juljana Mino er ny i Corporater. Mino har internasjonal erfaring fra selskaper som SLB, Deloitte og PreEmptive, og har en mastergrad i programvareutvikling. Hun har solid teknisk kompetanse innen skyteknologi, smidig utvikling og kontinuerlig forbedring, og er kjent for sin sterke evne til å kommunisere på tvers av språk og kulturer – hun behersker hele fem språk. Mino er opprinnelig fra Albania og blir et verdifullt tilskudd til Corporater sitt globale supportteam.

ANNONSER OG INNSTIKK

Størrelse angitt med BxH.
Prisene er medlemspris.

Helside: 230x310 mm, 194x280 kr. 19.750,-
Halvside: 194x136 mm (liggende) kr. 11.950,-
Kvartside: 194x67,5 mm (liggende) kr. 6.750,-
Innstikk: Pris etter avtale. Fem prosent rabatt for medlemmer.

Hadle Rasmus Bjuland
2. kandidat for Rogaland KrF

Jonas Andersen Sayed
1. kandidat for Rogaland KrF

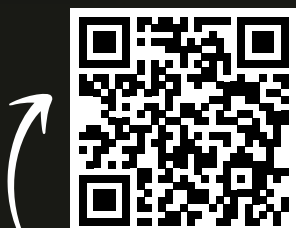
May Synnøve Rygh
3. kandidat for Rogaland KrF

Bygge på verdier – skape verdier

Lokalt eierskap gir trygge arbeidsplasser og
levende lokalsamfunn i hele Rogaland.

Formuesskatten på arbeidende kapital svekker
norskeide bedrifter – den må fjernes.

Stem KrF 8. september.

Eller besøk krf.no/Rogaland

krf

NYTT OM NAVN

Kristian Odland

Ny teamleder og regnskapsfører i Flyd

Kristian Odland er Flyds nye mann i den nye avdelingen i Egersund. Han vil være med å bygge opp dette kontoret. Odland har mange års erfaring fra byrå, både som statsautorisert regnskapsfører og teamleder. Han vil tre inn i tilsvarende rolle hos Flyd. Stillingen er spennende mulighet hvor man også får anledning til å være med å bygge litt fra start, samtidig som det er et sterkt team rundt. Selskapet gleder seg over ansettelsen, og forteller at Odland allerede er et verdifullt tilskudd.

Cecilie Melland

Ny daglig leder i Ramsvig Handelsstad

Cecilie Melland er ny daglig leder i Ramsvig Handelsstad. Hun skal bidra til å redefinere hvordan stedet tiltrekker seg gjester, utvider nedslagsfeltet og tar i bruk moderne markedsføringskanaler. Hun får en sentral rolle i denne utviklingen, og skal samtidig sikre en effektiv drift og opplevelser av høy kvalitet. Med bakgrunn som siviløkonom og mangeårig kommunikasjonsleder – kombinert med et sterkt engasjement for reiseliv, estetikk og gjestfrihet – mener Ramsvig Handelsstad at Melland er den perfekte drivkraften for opplevelser som berører og blir husket. Hun vil også videreføre Ramsvig som et naturlig valg for kurs og konferanser – for gjester med ideer som trenger grobunn, og som søker en unik arena for fellesskap, kreativitet og fremtidsrettet tenkning.

Rolf Kjølleberg

Ny automasjonsingeniør i KE Automasjon

Rolf Kjølleberg er ansatt som automasjonsingeniør i KE Automasjon. Han vil bli en del av teamet som prosjekterer og leverer energieffektive løsninger i næringsbygg rundt om i hele Norge.

Odd Meling

Ny seniorkonsulent i EMP Secure

Odd Meling er ny i EMP Secure. Han har over 14 års erfaring innen IT-drift og levering av IT-tjenester i hybrid- og skymiljø. Han har de siste fem årene jobbet hos Advania med implementering av nye kunder og utførelse av større prosjekter. EMP Secure er veldig glade for å få Meling på laget på kontoret i Stavanger.

Jan S. Grimstad

Ny forretningsutvikler i TEAL

TEAL ønsker Jan S. Grimstad velkommen som ny forretningsutvikler i teamet. Han har bred erfaring fra både offentlig og privat sektor, og jobbet sist som rådgiver og næringsutvikler ved landbruks- og havbrukskontoret i Stavanger kommune. Grimstad har lang erfaring i fra utviklingsarbeid i næringslivet og fra oppstartsbedrifter. Med bakgrunn innen ledelse, teknologi og utviklingsprosesser vil han bidra til å styrke arbeidet TEAL gjør for bærekraftig næringsutvikling innen mat, landbruk og havbruk. TEAL er glade for å ha fått med oss en flott ny kollega med bred kompetanse, nysgjerrighet og sterk gjennomføringsevne.

Erling Pettersen

Ny regionsjef for VB Vest

VB Gruppen har ansatt Erling Pettersen (35) som ny regionsjef for VB Vest, med virkning fra 1. september. Pettersen trer samtidig inn i konsernledelsen med ansvar for videreutvikling og vekst i regionen. VB Vest omfatter Rogaland og Vestland, og består i dag av seks konsern-avdelinger og 22 partnerbedrifter. Erling Pettersen er utdannet sivilingeniør i industriell økonomi, og har erfaring fra blant annet Halliburton, anlegg og tunnelprosjekter, samt som daglig leder i et mur- og rehabiliterings-selskap. De siste årene har han vært en sentral del av Vest Entreprenør, hvor han har jobbet tett med daglig leder Snorre Hallem.

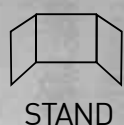
ANNONSER OG INNSTIKK

Størrelse angitt med BxH.
Prisene er medlemspris.

Helside: 230x310 mm, 194x280 kr. 19.750,-
Halvside: 194x136 mm (liggende) kr. 11.950,-
Kvartside: 194x67,5 mm (liggende) kr. 6.750,-
Innstikk: Pris etter avtale. Fem prosent rabatt for medlemmer.

Tomme vegger?

Vi skreddersyr dekor på lydabsorbenter, papir, akryl, glass, aluminium og andre spennende materialer.

STAND

PRINT

FOTO

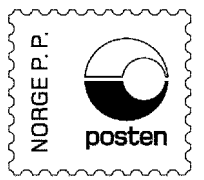

FILM

BITMAP*
MULTIVISUAL

51 84 92 30 www.bitmap.no

Returadresse:
Næringsforeningen
i Stavanger-regionen
Postboks 182
4001 Stavanger

SAS

WE ARE

Scandinavia

